

Published and distributed
under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President.
A. S. Burleson,
POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian National League of America
K. J. PAULASKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.50
To Foreign Countries \$3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.
KAINA 5 CENTAL.

No. 38

So. Boston, Mass., Rugsėjo (September) 22 d., 1921 m.

Metai VIII

Derybos su Lenkais Pertrauktos

NAIKINA KARĖS PADETĮ.

Rusai Gražina Išvežtą Lietuvoje Užgrobtą Turta

LENKAI SUĖMĖ ŠILINGĄ.

Bevielė Stotis Kaune.

LENKŲ PRIEMONĖS VILNIUJE.

DERYBOS SU LENKAIŠ PERTRAUKTOS.

VAŠINGTONAS, IX, 12 d. (Liet. Inf. Biuras). P. Hymans'ni įteikus lietuvių-lenkų konferencijoje sutarties projektą, buvo padaryta derybų pertrauka tam projektui pasverstyti. Šiandien pertraukos laikas baigiasi ir derybos bus vedamos toliau. Kadangi P. Hymans'o naujam projekte permainos nežymios, todėl Lietuvos delegatų įteiks konferencijai savo kontrprojektą.

LATVIAI DALINAI PANAIKINO KARO PADETĮ.

VAŠINGTONAS, IX, 14 d. (Liet. Inf. Biuras). Sulig Lietuvos laikraščių pranešimo, Latvių vyriausybė nutarė dalinai panaikinti Latvijoje karo padėtį. Karo padėtis pasilieka 15 kilometrų zonoje (plote) visais pasieniais. Nors latviai karą senai yra užbaigę, vienok priešvalstybiniais gaivalams, daugiausiai svetimiems agentams, vedant agitaciją prieš naujai kuriamąją valstybę, latviai rado reikalingu ligi šiol palaikyti pas save karo padėtį.

RUSAI GRAŽINA SULYG TAIKOS SUTARTIES IŠVEŽTĄ IS LIETUVOS TURTA.

VAŠINGTONAS, IX, 15 d. (Liet. Inf. Biuras). Sulig pranešimais iš Kauno, Rusija jau pradėjusi grąžinti išvežtą iš Lietuvos turta. Turto grąžinimu rūpinasi tam tikra Lietuvos-Rusijos Taikos Vykinimo Komisija, kuriai pirmininkauja p. Kalnietis. Komisija dirba nuolat Maskvoje. Daug turto bolševikai negrąžina, teisindamiesi, kad įsai revoliucijos laiku yra žuvęs. Kito turto grąžinimui yra daug sunkumų pirm del jo sujėtos kojimo, antra del suirusio Rusijos transporto. Abejojama, ar pasiseks pilnai grąžinti "Lietuvos Metriką," tariant Lietuvos valstybės archyva, kur buvo laikomi visi seniausieji Lietuvos valstybės dokumentai nuo pat pradžios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos.

ALAUŠ PRAMONĖ LIETUVOJE.

VAŠINGTONAS, IX, 16 d. (Liet. Inf. Biuras). Buvusieji prieš karą alaus bravarai Lietuvoje karo metu buvo sunaikinti. Dabar šitą pramonę vėl atgijo. Per trumpą laiką Lietuvos alus išgavo Europoje geriausiojo alaus vardą, nes jis yra daromas iš pirmos rusies miežių, kuomet kitur dar iki šiolai alaus dirbimui vartoja surogatas.

Dabar Lietuvoje veikia septyni alaus bravarai. Du dideli Kaune ir Prienuose ir kiti ma-

žesni — Panevėžyje, Kinduliuose, Mikliškiuose, Pabiržiuje ir Zagarėje. Kaune taisomas ir greitu laiku bus paleistas dar vienas didelis alaus bravaras.

LENKAI SUĖMĖ ŠILINGĄ VILNIUJE.

VAŠINGTONAS, IX, 16 d. (Liet. Inf. Biuras). Eltos pranešimu p. Stasys Šilingas, buvęs Lietuvos Tarybos pirmininkas, nors jis turėjo Prancūzų vizą, rugpjūčio 24 d. tapo dviejų legioninkų suimtas Vilniuje, kur jis buvo asmeniškais reikalais išvažiavęs su savo dukrele. P. Jonynas, kuriam buvo pavesta jo dukrelę, atidavė ją motinai. P. Šilingas yra daug pasidarbavęs Lietuvos kuriamajam darbe nuo 1918 m. iki Steigiamojo Seimo išrinkimui, virš metų budamas Lietuvos Valstybės Tarybos pirmininku.

KOKIŲ PRIEMONIŲ LENKAI GRIEBIASI VILNIUJE.

VAŠINGTONAS, IX, 15 d. (Liet. Inf. Biuras). Kaip Lietuvos Informacijų Biuras buvo angliškai pranešęs, lenkai Vilniuje verčia valdininkus prisiekti ištikimybę lenkų respublikai (?). Dabar einas Kaune lietuvių laikraštis lenkų kalba "Litwa" paduoda tos priesaikos tekstą. Jisai išverstas lietuvių kalbon skamba taip:

"Tarybos priesaika.
Prisiekiu Visagaliui Viešpačiui Dievui, kad man paskirtoje valdiškosios tarnybos vietoje, savo veikimo srityje visoms pajiomomis prisidėsiu prie sutvirtinimo Lenkų Respublikos (sic! L. I. B.) lasvės, nepriklausomybės ir galybės, ir kuriai visuomet ištikimai tarnausiu, visus krašto piliečius lygiais skaitydama, įstatymų nurodymų budriai dabosiu, savo tarnybos pareigas, pildysiu atsidavęs ir sąžiningai, savo yrišnikų įsakymus pildysiu stropiai ir išlaikysiu valdiškąją paslapty. Taip man, Dieve, padėk.
1921 m. dieną.
Prisiekančio parašas
Įstaigos viršninko, priimančio priesaiką, parašas

NAUJA BEVIELIO TELEGRAFO STOTIS LIETUVOJE.

VAŠINGTONAS, IX, 15 d. (Liet. Inf. Biuras). Neseniai Kaune atitinkamų valdžios įstaigų buvo svarstyti pasiūlymai anglų, prancūzų ir vokiečių firmų del įsteigimo naujos radio stoties Kaune.

Projektuojama stotis bus tiek galinga, kad ji galės susikalbėti su visomis Europos sostinėmis. o taip pat ir priimti radiogramas iš Amerikos.

DEL CENZUROS LIETUVOJE.

VAŠINGTONAS, IX, 14 d. (Liet. Inf. Biuras). "Lietuvos Ukinkas", atsakydamas į savo skaitytojo paklausimą del laiškų cenzuravimo šiaip sako: "Lietuvoje yra tikrai karinė laiškų cenzura. Jeigu Tamsta gauni laiškus nuo kokio nors komunisto, tai gal juos ir cenzuruoja. Šiaip nei pašto, nei geležinkelio stočių tarnautojai neturi teisės atplėšti laiškų ir skaityti. Jeigu Tamsta matai taip darančius, tai skųskie Pašto Valdybai Kaune." Del laikraščių, tai Lietuvoje taip pat yra tikrai karo cenzura, kuri, esant karo padėčiai, prižiūri, kad laikraščiai neskelbtų tokių žinių apie Lietuvos kariuomenę, kurias būtų reikalinga žinoti priešui.

VOKIEČIŲ LAIKRAŠTIS APIE GRĮŽTANČIUS AMERIKOS LIETUVIUS.

VAŠINGTONAS, IX, 14 d. (Liet. Inf. Biuras). Lietuvos vokiečių laikraštis "Litauische Rundschau" savo straipsnyje "Padėtis Lietuvoje" ("Die Lage in Litauen") mini grįžtančius Amerikos lietuvius, kaip žymų faktorį Lietuvos atstatyme. "Lietuvos atstatymui," sako laikraštis, "turi didelės reikmės dabartinis grįžimas Amerikos lietuvių iš Suvienytų Valstybių, kurie atsineša su savim netikėtai turtingos praktikos ir žinių, ypatingai prekybos ir racionalaus žemės ūkio vedimo srityse, bet ir suteikia šaliai naujų žymių lėšų."

LIETUVOS ATSTOVAS LAN-KYS LIETUVIŲ KILIONIJOS.

VAŠINGTONAS, IX, 15 d. (Liet. Inf. Biuras). Lietuvos atstovas, gerb. V. Čarneckis šio mėnesio pabaigoje ir ateinančio mėnesio pradžioje aplankys šias Amerikos lietuvių kolonijas: Chicago, Ill.; Cicero, Ill.; Cleveland'a, Ohio; Pittsburgh'a, Pa.; Detroit'a, Mich.; Rochester'į, N. Y. ir Amsterdam'a, N. Y. į Chicago atstovas atvyks š. m. rugsėjo 24 d. vakare. Kartu su atstovu važiuoja Atstovybės sekretorius gerb. M. Vinikas ir Atstovybės Juriskonsultas gerb. B. Mastauskas.

VIDUTINĖS PRODUKTŲ KAINOS LIETUVOJE LIEPOS MĖN. 1 D.

Rugių pudas	42-50 auks.
Kviečių pudas	70-80 "
Avižų pudas	37-45 "
Šieno pudas	15-20 "
Bulvių pudas	15-20 "
Galvienos pudas	113-150 "
Lašinių pudas	385-435 "
Sviesto pudas	515-610 "
Kiaušinių dešėt.	15-20 "
Darbo arklys	3200-7000 "
Karvė	960-2100 "

1. Kainos paduotos iš šių apskrčių: Kauno, Raseinių, Šiaulių, Tauragės Panevėžio, Utenos, Rokiškio ir Ukmergės.

PASTABA: Daugiausia parduodama rugių Kauno apskrityje.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS TARNAUTOJAI PIRKO BONŲ.

VAŠINGTONAS, IX, 13 d.

(Liet. Inf. Biuras). Naujam Laisvės Paskolos vajui prasidėjus, gerb. Lietuvos atstovas ir visi Atstovybės tarnautojai pirko Laisvės Paskolos bonų už 1,000 dolerių.

PASKAITA APIE LIETUVĄ.

VAŠINGTONAS, IX, 13 d. (Liet. Inf. Biuras). Lapkričio mėn. Detroit'e, Michigan Universitete rengiama paskaita apie Lietuvą. Paskaita skiriama tiek Universiteto studentams, tiek vietos pirkliais bei pramoninkams, kurie yra užsinteresavę užmegsti prekybos ryšius su Baltijos valstybėmis aplamai ir ypatingai su Lietuva.

MARTYNAS YČAS ATVYKO.

Sužinojome, kad rugsėjo 16 d. laivu "Arabic" atvyko į New Yorką p. Martynas Yčas. Atvažiuo į Ameriką, kaip atstovas į Reformatų kongresą, kurs prasidės rugsėjo 16 d. ir tęsis 10 dienų, Pittsburgh, Pa. Pasibaigus kongresui, p. Yčas pervažiuos per žymesnes Amerikos lietuvių kolonijas su prakalbo mis ar su paskaitomis.

DAMIJONAITIS SUGRĮZO AMERIKON.

"Sandaros" redaktorius gavo sekantį p. M. J. Damijonaičio, buvusio "Sandaros" administratoriaus, laiškėlį, rašytą iš Pilsviškų, rugpjūčio 31 d.:
"Lietuvoje pargrįžusiems amerikiečiams yra sunku priprasti, gal tik 10%, ką nori pasilikti, taigi ir aš čia negaliu prigyti, nors jau trečias mėnuo baigiasi. Rugsėjo mėn. važiuosiu atgalios."

Drauge su šiuo laiškeliu atėjo p. Damijonaičio atvirutė, rašyta rugs. 18 d. jau iš New Yorko — reiškia, p. Damijonaitis jau Amerikoje.

PERSPĖJIMAS.

Atstovybė yra gavusi žinių, kad kai kurie Amerikos lietuviai bando važiuoti Lietuvon per Tolimiausius Rytus.

Norinčius važiuoti tuo keliu perspėju, kad dabartinėmis aplinkybėmis iš Vladivostoko pasiekti Lietuvą per Sibirą ir visą Rusiją nėra galima.

V. V. ČARNECKIS,

Lietuvos atstovas
Suvienytose Valstybėse.
Vašingtonas,
1921 m., Rugsėjo 14 d.

RUMFORDO STREIKIERIŲ ATSIŠAUKIMAS.

RUMFORD, ME.
Gerbiamieji broliai ir seseriai, darbininkai ir darbininkės! Jums jau teko girdėti ir skaityti apie popieriaus darbininkų streikus, kurie prasidėjo su įvairius miestus ir miestelius Suvienytų Valstijų ir Kanados nuo 1-mos ir 11-tos dienos gegužės. Tuo laiku išėjo 19-kos kompanijų vergai (darbininkai) į atvirą kovą prieš savo išnaudotojus darbdavius, kapitalistus.

Bet kitos kompanijos seniau jau susitaikė ir darbininkai išėjo pergalėtojais ir laimėtojais savo tiesų. Pasiliko tik tiktai viena iš didžiausių kompanijų, International Paper Company, kuri stengėsi savo darbininkus nustumti į vergiją ir atimti visas

tas teises, kurias darbininkai yra iškovoje per daugel metų sunkios savo kovos. International Paper Company nori panaikinti darbininkų organizaciją (unią), numušti tas pačias ubagiškas algas ant 30 procento, panaikinti extra mokesčių už viršlaikį (over time). O svarbiausias yra kompanijos tikslas panaikinti 8-nių valandų darbą ir vietoje to įvesti 11-ką ir 13-ką valandų.

Taigi, gerbiamieji broliai ir sesutės! Matote mūsų teisingus reikalavimus arba laikimosi to, ką esame iškovoje per daugelį metų. Nes mūsų laimėjimas yra jūsų laimėjimas. Musų pergalė yra jūsų pergalė. Budami per 5-kis mėnesius ant kovos lauko jau pavargome, nusilpnėjome materialiskai. Bet dvasioje nenupuolėm. Nežiurint tų visų kompanijos daromų intrygų ir konspiracijų, mes laikomės, kaip uola.

Nors kompanija bando šen ir ten pradėti operuoti savo dirbtuves su pagelba streiklaužiu, bet tas kompanijai taip "sekas," kad apie 7,000,000 dol. turi nuostolių. Tai tas "pelningas" kompanijos darbas pilnai verčia mus būti pergalėtojais. Ypač jei jus draugai ir draugės ateisite, mums į pagelbą. Nedrąsiai kreipiamės į jus, prašydami aukų ir nepasigailėti po keletą skatikų — paukuoti vargstančioms šeimynoms ir alkanantiems kudikiams, nes artinasi šalta žiema, kuri dar daugiau prisidės prie mūsų vargų. Kompanijos yra viltis, ką jos perkami agitatoriai, šnipai, detektyvai, policija ir milicija nepriverčia mus grįžti į darbą, tai šaltis privers. Bet jeigu jus, draugai, broliai darbininkai, paduosite savo brolišką, darbininkišką ranką, paukuodami po keletą skatikų, tuomet mums niekas nebaisu. Streikuojančių lietuvių skyriaus Komitetas:

Pirm. F. Šimėnas,
Rašt. Jonas Kaulaičia,
Izd. K. Jerešunas,
Izdo glob. A. Kaladzinskas.
P. S. Aukas siųskite raštininko vardu sekančiu adresu:

Jonas Kaulaičia,
P. O. Box 327,
Rumford, Me.

Čekius ir money orderius išpirkite išdininko vardu:
K. Jerešunas,
228 Pine St.,
Rumford, Me.

N. B. Visos aukos bus naudojamos tik tarp streikuojančių lietuvių.
Komitetas.

PASKOLOS VAJUS EINA SMARKIAI, KOLONIJOS LENKTYNIUOJA.

Beveik visos kolonijos pasileido darban. Kurios truputį pavėlavo su prisirengimu, dabar pasiryžo pirmąsias pasivyti. Visur paskolos vajus eina uždamas ir visas kliutis po savim trauškindamas. Chicago, Clevelandas, Pittsburghas, Detroitas, Rochesteris ir Amsterdamas tarsi iš kailio neriasi, visu smarkumu rengiasi viena už kitos geriau Lietuvos atstovą, gerb. Čarneckį priimti, kuris Chicagoje lankysis rugsėjo 25, 26, 27 ir 28 d., Clevelande 29 d., Pittsburgh'e rugsėjo 30 d., De-

troite spalį 2 d., Rochesteryje 4 d., o Amsterdame spalį 6 d. Idomu, kuri iš jų geriau prisirengs ir kuri prie tos gražios pjrogos daugiau bunų parduos. Pagyvėsim, pamatysim.

Siomis dienomis įvyko dvejus prakalbos Philadelphiaje, kur kalbėjo Steigiamojo Seimo narys gerb. Bagdonas ir J. Šaliunas. Kun. Kaulakio parapijoje bonų užsirašyta už \$2,300, o kun. Zimblio parapijoje už \$850.

Rugsėjo 11 d., Bronx, N. Y., kalbėjo Dr. Klimas ir Šaliunas, bonų užrašyta už \$850. New Britain, Conn., kalbėjo A. Stankyns, K. Česnulis ir J. Tareila. Providence, R. I., kalbėjo adv. Bagočius, o Manchester, N. H., Ivaškevičius. Šios kolonijos apie pasekmes dar nepranešė, bet tikima, jog kaip visur, taip ir čia bonų daug parduota, ypač tą galima tvirtinti, sprendžiant iš šių kolonijų darbuotės praelyje. Laikė sekančių kelių dienų daugelyje kolonijų įvyks prakalbos ir masiniai susirinkimai, apie kuriuos vėliaus pranešim.

Apart pirmesniuose pranešimuose paskelbtų dvidešimts vieną kalbėtoją, kurie jau darbuojasi paskolos reikale, štai vėl mums yra maionu pranešti, jog vis daugiau naujų kalbėtojų gaunama. Vėliausia seianti pasižadėjo:

22. P. Gudas, So. Boston, Mass.
23. M. Norkunas, Lawrence, Mass.
24. Kun. J. Jakštys, Rockford, Ill.
25. Kun. Pr. Zabiela, Amsterdam, N. Y.
26. J. Steponaitis, New York, N. Y.
27. Kun. N. Pakalnis, Chicago, Ill.
28. K. Česnulis, New York, N. Y.
29. J. Tareila, Waterbury, Conn.
30. Dr. A. K. Rutkauskas, Chicago, Ill.
31. J. Vaičiulis, Northampton, Mass.
32. Kun. Jonaitis, Detroit, Mich.
33. Kun. A. Petraitis, Athol, Mass.

Viename iš pirmesnių pranešimų apie kalbėtojus buvo pasitaikius klaida, parašyta "Dr. J. Grinius," o turėjo būti p. Jonas Grinius, iš Philadelphiajos.

Kaip matoma, skaitlius darbuotojų paskolos reikale smarčiau auga, kolonijos viena už kitos lenktyniuoja savo kvotą užbaigti. Dar nė viena neužbaigė. Kuri bus pirmutinė tą garbę įgyti? Visų kolonijų prašome kuoveikiausia apie savo darbuotę pranešti.

Gauname daug paklausimų, ar nuošimčiai už pareitus metus dar vis yra išmokami. Taigi, šiuom pareiškiame, jog pereitų metų nuošimčiai už Lietuvos Laisvės Paskolos bonus yra ir bus išmokami ant kiekvieno pareikalavimo.

Lietuvos Finansų Mistija,
Paskolos Skyrius,
370 Seventh Ave.,
New York City.

Kiekvienas bonas išgelbsti gyvybę kelių Lietuvos jaunikačių.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į

A. L. T. SANDARĄ.

Prie 5 kp., Baltimore, Md.:

A. Burokas.

Prie 6 kp., Silver Creek, Pa.:

Ignas Žutautas.

Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:

Jonas Kasmas, Viktoras Stikloraitis.

Prie 16 kp., Worcester, Mass.:

Jonas Černius,

Matas Česna,

Pranas Platukis,

Vincas Svederskis,

C. A. Masaitis.

AUKOS SKOLŲ ISMOKEJIMUL

A. Jankauskas, So. Boston, Mass. — \$2.00; A. Plevokas — \$3.66.

PASISKUBINKITE!

Gearbiami kuopų viršininkai, pasiskubinkite grąžinti Centranominacijos blankas. Kurie suvelinsite, taj nebus priskaityta prie nominacijos.

SEIMUI BESIARTINANT.

Dienai po dienos bėgant kaip bematant nejučiomis susilaukime savo organizacijos Seimą, iki kurio liko vos tik apie pora mėnesių.

Bet pirma, negu kad Seimas prisitartys, turime atsižvelgti, ar jau pilnai esame prisirengę jį sukurti.

Visų pirma, kuopų Valdybos turi atsižvelgti į narių stovį, kad tie nariai, kurių mokestys užsilikę, pirm Seimo stengtųsi užsimokėti, nes pradžioje lapkričio mėnesio pradžios rengti administracijos raportą tie nariai, kurių mokestys bus užsilikę, daugiau kaip po TRIS MĖNESIUS, bus suspenduoti. Tad kurių mokestys yra užsilikę, malonėkite užsimokėti kaip galite greičiausiai.

Priegtam, visiems sandariečiams reikėtų pasidaruoti, kad pirm Seimo savo kuopas išbujotų narių skaitliumi. Šiandie Lietuvoje siaučiant klerikalizmui ir matant jų pataikavimus lenkiškiems Varšavos bajorams, mus, sandariečių, yra užduotis kuo aiškiausiai nušviesti tuos jų darbus. Musų yra pareiga saulės švieson atversti tają velėną, po kuria yra susilindę įvairūs šliaužliai, kurie bijodami šviesos pasislėpę dirba pragaištingą darbą musų tautos ateičiai.

Jeigu mes pasistengsime tuos dalykus perstatyti pilnoje šviesoje ir supažindinsime amerikiečius lietuvius su visais klerikalų pragaištingais darbais, tai nėra abejonės, kad musų eilės išsiplėtos, nes kiekvienas lietuvis, nors jis būtų karščiausias katalikas, pasipiktis tai klerikalų darbais ir, kad jiems užkirsti kelią, stos į sandariečių eiles.

Drąsiai galima sakyti, kad nerasmine nė vieno lietuviu, kuris netrokštų laisvės ir norėtų būti kito vergijoje. Bet yra daug lietuvių, kurie remia klerikaliską sauvaliavimą delto, kad jiems nebuvo proga susipažinti su tuo, kad klerikalizmas, prisidengęs katalikiška skraiste, veda lietuvių tautą į tamsią vergiją. Šiandie Lietuvoje klerikalai yra nusistatę, kad netik atiduoti dvarus lenkų baronams, bet dar jie veda atkaklią kovą už tai, kad Lietuvos mokyklos būtų sujungtos su bažnyčia, kur paskui klerikaujanti kunigai, budami Varšavos vyskupų kontrolėje, galėtų priaugančią Lietuvos jaunuomenę auklėti polska kultura.

Tad, akyveidoje to viso, šandie visų lietuvių yra pareiga grupuotis į progresyviškas organizacijas ir tuomi užkirsti ke-

lią klerikalizmui, kad jis neapsuptų Lietuvos savo juoda prolenkiška skraiste, iš po kurios lietuvių tauta negalėtų matyti šviesios saulės spindulių.

Tad pirm Seimo pasistengkime sudrutyti savo organizaciją. Į Seimą atvažiuavę galėsime aptarti, kaip geriausia galima pagalbėti Tėvynei, kad ji būtų laisva demokratiška valstybė, kur kiekvienam iš mus būtų malonu sugrįžti ir ten iš po nuovargio svetimos pakampės laisvai ir amiai gyventi.

K. J. PAULASKAS,

"Sandaros" Sekr.-Adm.

SANDAROS FONDAS.

Buvęs Sandaros Seimas New Yorke užgryrė ir įsteigė Sandaros Fondą. Bet nuo buvusio seimo iki šiolai mes, sandariečiai, mažai atsižvelgėme į tą savo Fondą.

Priežastis gal buvo tame ta baisi bedarbė, kuri privedė visus prie sunkių gyvenimo aplinkybių, ir kiekvienas priverstas buvome rupintis kasdieniais savo gyvenimo reikalais.

Bet darabr, orui pradendant atvėsti, sulaukus rudens vėsių vakarų, prasidės gyvesnis veikimas. Pradėjus didint veikimą, visų musų sandariečių yra užduotis daugiau atsižvelgti į savo Fondą.

Pavyzdin, jeigu mes visi sandariečiai bent po 25c. į metus paaukosime į savo Fondą, tai tarp 2000 sandariečių pasidarys \$500.00, Na, o jeigu dar paskirsime šioji tokį nuosimtų nuoparengimų, tai mums visai neįtamtai pasidarys 1,000. Na ir iš tų pinigų bus galima apmokėti bendradarbiams, gauti gerų raštų, kurie mums atneštų šimterioją naudą. Tad pasistengkite pradėti daugiau rupintis savais reikalais, nes iki šiolai vis šaltai žiurėjome į svarbius savo organizacijos reikalus.

K. J. PAULASKAS,

"Sandaros" Sekr.-Adm.

KODEL NEATSAKYTI VIEŠAI?

Pasirodžius Waterbury'io Progr. Draug. Sąryšio atsišaukimui link reikalingumo prog. draug. susivažiavimo, neskaitant jau socialistų laikraščių, kurie tam susivažiavimui pilnai pritarė, pasirodė ir "Sandaros" agitatyviškų straipsnelių už seimą. Gerb. "Sandaros" redaktorius, pritardamas seimui, pasakė, kad tik jo vieno nuomonė ir kad Sandaros C. Valdyba dar nėra tarusi savo žodį. Laukiame, ką pasakys C. V., bet nesulaukiame. Sandariečiai dar ir po šiai dienai nežino, kokios nuomonės link Progr. Draug. Susivažiavimu yra Sandaros C. Valdyba. Ar ištikrųjų gi C. V. nėra tarusi savo žodį? Kada prisiejo C. V. tarti savas žodis, pritarė tokiame seimui, ar ne? Gerb. C. pirmininkas parašė straipsnį, kaip atsakymą waterburiečiams, kuriame išreiškia pilną pritarimą tokiame Seimui ir pasiuntė kitiems C. V. nariams, kad jie pasirašytų ir pasiųstų į Waterbury Seimo sumanytojams.

Aš, budamas vienas iš C. V. narių, po tuo straipsniu nepasirašiau, ir štai del ko: Sekdamas tuoj Progr. žmonių veikimą ir skaitydamas jų laikraščius, gerai matau jų nusistatymą prieš L. Valstybę, prieš kurią jie varo didelę agitaciją, tik žinoma, po priedanga L. valdžios ir nematydamas to seimo sumanytojų aiškios programos, kuris galėtų laiduoti, kad tas seimas nebus panaudotas daugiau partijos reikalams, negu Lietuvos reikalams

ir kad nebus pasikėsinta pravesiti rezolucijos, kad "anei cento L. valdžiai," ir pagaliaus, kad proponuojamas sutverti centras nebus ventik delto, kad daugiau organizuotu budu būtų vedama agitacija prieš aukų rinkimą ir L. L. Paskolą, kad ją neremti, neišdrišau pasirašyti, bevėlydamas imti ant savęs atsakomybę dar ir bausmę, jeigu jiant manęs kristų, nuo sandariečių, bet ne nuo L. žmonių, kurie kas dieną į mus šaukiasi pagalbos, kad jiems lengviau būtų pergalėti, kaip prieš išlaukinius, taip ir vidurinius priešus, ir kad apgynus Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Tai gi, taja minčia vadovaudamasis, aš nenorėjau, kad sandariečiai būtų įtraukti į priešingą jiems veikimą, nepasirašiau, reiškia, nepritariu tokiame seimui. Ir jeigu aš suklydau, darykite su manim, ką norite, o aš prie savo laikysiuose ir toliau.

Bet dabar klausimas, kodėl C. Valdyba savo atsakymą waterburiečiams nepaskelbė viešai per organą "Sandarą," kad visi organizacijos nariai žinotų, kaip mano C. V. tame klausime, bet kaip ir pasislėpus nuo organizacijos, pasiuntė ventik to seimo sumanytojams? Mano supratimu tas nelabai gerai. Jeigu C. V. daro panašius žingsnius, tai turi daryti viešai, kad visa organizacija žinotų, ir kad galėtų perleisti per savo susirinkimo taryboms: pritari C. V. nuomonei, ar ne? Tiesa, Centras sakė, kad apie tai turės gerai apkalbėti busiantis Sandaros Seimas. Bet ar galės Seimas gerai apkalbėti tokį klausimą, apie kurį kuopos iš kalno nežinojo C. Valdybos nusistatymo ir jo nebuvo išdiskusavę? Ar tokis klausimas, kad ir Seime, nebus išspręstas vienpusiškai? Nes iki šiol dar Sandaros kuopos, išskyriant vieną-kitą neišreiškia pritarimo tokiame seimui ir tos agitacijos už seimą — yra daugiausia pavienių žmonių.

O kad kuopos dar iki šiol tuo klausimu nėra užsiinteresavę, tai ir kuopų atstovai, nebudami tinkamai prisirengę, Seime gali išnetyti papulti į jiems netikėtą "varžą." Tai gi, jeigu ką darome, darykime viešai per savo organą, nes mes organą tik ir turime viešam apkalbėjimui savos organizacijos reikalų ir jos darbų.

P. J. Jaras.

P. S.: Aš nesmerkiu viso gerb. prezidento straipsnio, su kuriuomi sutiko ir kiti C. V. nariai. Aš tik nesutinku su taja dalia, kur pritariama Progr. Draug. šaukiamam seimui.

P. J.

DĖLEI AISKUMO.

Kadangi pil. Jaras aukščiaus telpančiame straipsnyje teisingai, kad jis nepasirašęs po laišku, siųstų Waterburio Progr. Drg. Sąryšiu delto, kad nenorėjęs imti kokią atsakomybę (?), na, ir sykiu daro užpuolimus ant kitų C. V. narių, pastebėdamas, kad C. V. veikia ką tokio nežinant kuopoms, tai čion paduodu laišką, siųstą Progr. Drg. Sąryšiu, po kuriuo pil. Jaras atsisakė pasirašyti.

Richmond Hill, N. Y.,

Rugpiučio 20 d., 1921 m.

Lietuvių Progresyvių

Draugijų Sąryšiu,

Waterbury, Conn.

Gerbiamieji:—

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara netik kad netinka su juos paduotoms opinijoms, link naudingumo centralizuoto veikimo prieš klerikalizmą ir reakciją, bet yra daugiau ne kartą atsišaukus į progresyves visuomenes su lyginai tokiu pat klausimu. Bet dar ant laimės ar nelaimės, A. L. T. Sandarai neteko susipažinti su veikimu ir tikslais Liet. Progr. Drg. Sar. A. L. T. Sandaros valdyba mano, kad būtų patartina turėti tokį susivažiavimą pradžioje gruodžio,

taip kad A. L. T. Sandaros Seimas galėtų pats tą dalyką plačiai apsvarstyti ir sulgyti ant metodo ir programo tokio susivažiavimo.

Kai kurie Valdybos nariai, yatingai pirmininkas, mano, kad galima atlikti didžiausias darbas, pristojant į Sandarą, paremiant jos organą finansiniai, raštiškai, ir moraliai, ir kovojant išvien prieš reakciją. Toliaus A. L. T. S. Valdyba mano, kad neapsimoka dvi pusi ant to ir skaldyti, taip kaip buvo daroma prateityje. Dabartinis momentas yra tokis, kad kiekvienas, tikras, apsišvietęs, laisvę mylintis lietuvis turėtų būti ištikimu sandariečiu. Sandara kovoja ir nepaliaus kovojus prieš baisų klerikalizmą, kurio tikslas yra priespauda, ištautinimas ir aptemdymas minios. Štai nekuri klerikalų darbeliai: Klerikalų išrinkti valdininkai yra išdidūs, prisilaikanti "poniskumo", niekinanti liaudžią, iš atspausdintų laišku p. Sinkevičiaus ir kitų matytis, kad klerikalai, PARODYDAMI SAVO DĖKINGUMĄ AMERIKOS LIETUVIAMS ir geisdami, KAD JIE SUGRĮŽTŲ TĖVYNĖN" pagamino įstatą, DRAUDŽIANTĮ SUGRĮŽUSIAM LIETUVIUI įgyti nuosavybę per dešimt metų nuo laiko įgijimo Lietuvos pilietybės. Tai šiai ačiu Amerikos Lietuviams už pirkimą bonų ir už aukas. Žinoma, tam nepritarė susipratusi Lietuva, bet vien tik klerikalai ir jų satelitai, kurie nepageidauja amerikiečių, nes tie sugrįžę "nelaizo" klebono rankų, nenlenkia be kepturės galvos prieš raštinkėlius ir dar pareikalauja sistemos, greitesnio patarnavimo ir laisvės. Iš gana gerų pranešimų yra sužinoma, kad klerikaliska minia Lietuvoje ne tik kad negerbė sugrįžusių brolių iš Amerikos, o ypatingai tą, kuris yra aukojęs ir darbavęsis, bet dar parodo neapykantą. Lietuviškose įstaigose, po klerikalų valdžią, galima legviau susikalbėti lenkiškai arba rusiškai, negu lietuviškai.

Akyvaizdoje šio padėjimo ir klerikaliskų pastangų sugražinti dvarus lenkų apaštalamis ir klerikalų priespauda mokslo yra kiekvieno lietuviu pareiga dėtis prie A. L. T. S., kuri veikia išvien su Valstiečių Sąjunga Lietuvoje.

Visų progr. dr-jų ir pavienių yra pareiga tuoj dėtis prie A. L. T. Sandaros, remti ją moraliai ir finansiniai, duoti patarimus kovoje prieš reakciją, rengti viešus debatus ir prakalbas, nurodinti klerikalų darbus Lietuvoje ir Amerikoje, ir stengtis iškovoti Lietuvoje tikros laisvės.

A. L. T. Sandaros Valdyba pilnai sutinka suaukkti sandariečių ir Sandarai pritarančių organizacijų ir pavienių konferenciją. Su išlyga, jei jos seimas matys tame tikrą reikalą.

A. L. T. S. Valdyba:

Pirm. P. J. Žiuris,

Vice-pirm.?

Sekr. K. J. Paulauskas,

Izd. K. Pratapas.

Tad iš šio laiško matote, kad čia C. Valdybos nėra nieko tokio užkulisinio veikiamo, ir nemanoma veikti. Čia C. V. išreiškia savo nuomonę, kad Seimas yra reikalingas, bet su ta minčia, kad Seimas būtų suaukktas apsvarstymui tokių klausimų, kurie būtų nepriešingi Sandaros principams, kad seiman suvažiavus būtų svarstomi visiems tinkami klausimai, kuriuos apsvarstę galėtume subrendinti visą progresyves visuomenę ir sudaryti vieną tvirtą frontą prieš juodąją klerikaliską reakciją, bet nekelti tokių klausimų, ant kurių susibarę išsiskirstytume ir tuomi vieton sudrutyti, susilpninti progresyvišką veikimą.

"Sandaros" redakcija tame

reikale jau nekartą yra išreiškus savo mintį, tokią pat, kaip ir C. Valdyba — kad progresyves visuomenės susibendrinimas yra reikalingas ir beabėjo tą negali užginčyti nė vienas pažangios minties lietuvis. Tik reikia stengtis surasti tinkamus kelius prieiti prie to seimo ir surasti jam tokį programą, kurį visi bendrai galėtume vykdyti gyvenimam.

Gi Sandaros Centro Valdyba šį klausimą matydama svarbiu, neišdroyo daryti galutiną sprendimą, bet paliko jį spręsti pačiam busiančiam Sandaros Seimui: tegul Seimas spręso jo reikalingumą ir išdirbs tokį programą, kokio Sandara turės laikytis, arba jį visai atmesti — tai bus Seimo dalykas.

Tad, manau, bus aišku sandariečiams, kokios nuomonės laikosi C. V., ir kuopų yra dalykas nuodugnai apsvarstyti šį klausimą, ir padaryti įnešimus busiančiam Sandaros Seimui.

Kasiunk to laiško netalpinimo į organą, tai netalpinome todėl, kad nenorėjome per organą sukelti per daug plačios diskusijos, nes buvo tokis nusistatymas, kad savo mintį pranešti kuopoms ir kuopos savo susirinkimuose tegul nuodugnai apkalbės, ir paduos Seimui savas mintis. O kadangi pil. Jaras reikalauja viešai paskelbti, tai čia tapliame tą laišką, palikdami kuopų valiai, ar jos ves diskusijas per organą, ar rengsis su įnešimais Seimui.

K. J. PAULASKAS,

"Sandaros" Sekr.-Adm.

PRANESIMAS.

Pranešu A. L. T. S. Conn. Apskričio kuopoms, remdamasis užrašais iš pereito susivažiavimo, kuris buvo Bridgeport, Conn., kad yra šaukiamas Conn. Apskričio kuopų susivažiavimas ant spalio 9-tos, 1921, New Haven, Conn. Vieta — 890 Chapel St., Room 25, 4-tos lubos, New Haven, Conn. A. L. T. Sandaros kuopos malonėsite prisijusti atstovus ir duoti rimtus įnešimus dėlei musų organizacijos gero vės ir t. t. Šis susivažiavimas yra svarbus, kadangi bus išdirbtas programos ateinančiam sezonui ir t. t. Sesijos atsidarys 1-mą val. po pietų. Meldžiu. Jusų tarnas,

M. J. Vokietaitis,

A. L. T. S. Conn. Apskr. pirm.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

WORCESTER, MASS.

Iš Sandariečių Veikimo.

Rugs. 11 d., 1921 m. L. D. D. Drg. "Aušrelės" kambaryje, 83 Green g-vės įvyko A. L. T. Sandaros 16 -tos kuopos mėn. susirinkimas. Šiame susirinkime dalyvavo nemažas skaičius narių, susirinkimą atidarė kp. pirmininkas V. M. Č., po to sekė skaitymas protokolo, kuris vienbalsiai priimtas. Vėliaus sekė raportai. Išklauius raportus komisijų ir kp. organizatorio, F. Skliuto, paaiškėjo, kad visi kuopos reikalai tvarkiai yra vedami, taipgi organizatoriaus raportas tapo priimtas rankų plojimu.

Pereitame kuopos susirinkime visi nariai pasižadėjo gauti nors po vieną naują narį, bet veltui prižadai, nes tik vos keli tą pažadą išpildė.

Iš nutarimų yra svarbesni šie: 1) pagaminti specialės literaturos pasekmingesniai organizavimui, su kuria būtų galima maž-daug supažinti lietuvių visuosmenę musų kolonijoje; 2) Prirengti viską N. A. Apskričio susivažiavimui, k. t., atstovų priėmimui ir susipažinimui su jais bus parengtas vakarėlis; 3) atstovų išrinkimas į busiantį susivažiavimą išrinkta 6 asmenys. Taipgi buvo nominacijos į

Centro Valdybą. Kp. pirmininkas, uždarydamas susirinkimą, ragino visus narius, kad stengtųsi gauti naujų narių; taipgi prašė išrinktų atstovų į busiantį susivažiavimą, kad jie į laiką atvyktų.

Pusė val. po susirinkimo didelis surprizas. Apie arti valandos laiko aš sugrįžau į susirinkimo vietą. Štai man pranešė, kad, girdi, šio mėnesio naujų kvota nebuvo pilna, nes per visą mėnesį buvo prirašyta vos tik 7-ni nariai; todėl kp. pirm. ir organizatorius (abudu dzukeiliai) nepasiganėdino tuomi skaičiumi. Mat, jie bausis karštuoliai, rodos, kad supykę išėjo per duris, tuojaus sugrįžo, prirašė 4-ris naujus narius. Šie du vyrukai, kad jau užsispyrė ką nors padaryti, tai tuč tuojaus ir gatava.

Štai vieną gražią dieną, kada kp. organiz. buvo grame upe, aš jo paklausiau: kaip tamsta kalbi į ypata su tikslu prirašyti jį į A. L. T. S-ros kp.? — jis man atkirto: "lietuviškai kalbu". Aš supratau, kad klaidin-gai jo paklausiau, bet tęsiau toliau: kokį argumentą tamsta vartoji, kada žmogus nenori prisirašyti, kada atsisakinėja? Jis man atrėžė: "Aš pradžiu tai ypatai išaiškinti, kur "Tautos Fondo" surinktų pinigų atskaitos yra". Gal buti, kad geras argumentas. Na, bet F. Skliutas dar ir daugiau panašių argumentų žino. Pavyzdin: jis kaip vadinamas politikas, yra artimoje pažintyje su keletą krikšč.-demokratų; jis žino krikšč.-demokratų idėją, butent — Lietuvos dvarus nedalinti biedniams žmonėms, bet duoti ponams, dvarininkams patarnavimą, parduoti ponų dvarus. Paklausk jo, o jis viską žino.

Vieną kartą klausiu jo: kaip manai, ar A. L. T. S-ros 16-tą kp. išaugs iki šimto narių? Jis man atsakė: "Apie išaugimą neabejoju, bet aš visados mastau sau vienas, kad musų kuopa turėtų būti skaičiuje šimto narių iki busenčio A. L. T. Sandaros Seimo." Nedaug tetruckta. Jeigu kiekvienas kp. narys prirašytų tik per vieną mėnesį po vieną narį, tai yra, per spalio mėnesį, tai musų kuopa būtų skaičiuje 120 narių. Nariai, sukruškite! Jus pasiliksit vyrais! vyrais, vyrais!

Report. Pavaduotojas.

SILVER CREEK, PA.

Atsiveikinimas.

Gerbiamieji! Šiuomi pranešu, kad aš su visa savo šeimyna: moteria ir dviem vaikeliais iškeliaui į Lietuvą rugsėjo dieną per Baltic States Bank, New York, N. Y. Dabar velinam visiems sandariečiams gero pasisekimo ant toliaus, nes aš budamas 6 kuopos raštinku darbavau kiek galėdamas, bet sunku buvo, nes labai musų miestukyje žmonės suklerikalėję ir labai klausio juodaskvernių. Lai gyvuoja Lietuvos sunys ir dukterys ir "Sandaros" laikraštis, be kurio aš ir toliau negalėsiu būti, kuris yra geriausias už visus laikraščius.

Dabar malonėkite man siuntinėti laikraštį į Lietuvą nurodytu adresu už tuos pinigus, kuriuos aš esu paskolinęs 10 dolerių "Sandaros" reikalams. Siuntinėkite šituo adresu:

LITHUANIA,

Julius Klimavičius, Vaidlanių sodžiaus, Traškunų paštas. Panevėžio apskr.

Kas nenori pirkti bono — tai nori būti lenkų bernu.

Lenkiška markė mažiau verta, kaip lietuviško bono popiera.

Lengviau žodžiu remti, negu darbu, bet — kas verčiau?

Karui Siaučiant

— Bočių Atmintojas —

(Tąsa).

Ryto metu 11 d. gruodžio mėn, 1918 m. atsiveikines su visais išvykau Vilniui — lietuvių kariuomenėn. Diena buvo šalta. Į ausis šaltis kibo, tai į kojas, ar žandus ir vėl į ausis. Važiuojant plentu nuo Šiaulių vilkosi ilgos virtinės vokiečių gurguolinių ir šiaip kareivių. Traukė į savo tėvynę Vokietiją nuo anot jų "nach vaterland." Progai pasitaikius kam pirkti parduotinėje ramiams gyventojams ginklus, amuniciją, arklis ir kitką. Žmonės pradėjo apsiginkluoti, kiti traukė iš paliepių karo laiku siėptus savo medžioklės šautuvus ir visi liko drąsus, vokiečiai liko nebebaūs ir prasidėjo jauties laisvės.

Prieš piet buvau šiauliuose ir nusipirkęs bilietą pavakaryje sėdėjau traukinyje, kuris ėjo paskutinis ant Vilniaus ir ant 8 dienų buvo suaiškintas. Traukinys sausakimšai prisigrūdęs žydų ir kitokių piliečių, kad nei įlysti nebegalėjai. Sykį atsisdėjęs iki Vilniaus vagono neapleidau, kadangi galėjau likti be vietos, o tokiu būdu, ir kildavo palei einantį traukinį didžiausi žydų riksmi.

Naktį atvykau į Vilnių. Nakvoti prisiėjo stotyje. Atsiguliau ant grindų šale kitų, tokių pat vargo draugų ir pajutęs rytą išėjau į miestą pasivaikščioti ir aplankyti svarbesnius istorines Vilniaus vietas. Pirmiausiai užėjau į Aušros Vartų koplyčią, kurion lėido zakrastijonas. Paziūrėjęs įteikiau jam kiek smulkių ir ėjau toliau. Manęs paklausė, turbūt iš belaisvės grįžtu, kadangi buvau rusiškuose rubuose, bet pasisakiau, kad tik tarnavęs rusų armijoje, dabar atvykau lietuvių kariuomenėn. Zakrastijono, matyt, buta lenko, liko namo žodžių nepatenkintas. Atsiveikinę išėjome. Užėjau į katedrą, kuri tiek pat istorinė ir paskui norėjau eiti ant Gediminkainio, bet jis buvo užrakintas, apsilankęs ir pasiziūrėjęs miesto, turėjau grįžti vėl į stotį nakvoti, kadangi vėlu buvo eiti į ieškoti Lietuvių Ministerijos, o mieste nakvoti brangu, kuomet pas mane kišeniuje tėra 20 auksinų. Iš namų vykti su tiek nedrasu, bet tuolaikinis butis kitaip ir neleido pasielgti. Gal amerikiečiams pasirodys neaišku, kaip ir kiek laiko su tokia pinigų suma galėčiau Lietuvos sostinėje prabuti. O-gi truputį paaiškinus, jei amerikietis, turėdamas kišeniuje 33 centus pabandytų iš kurio miesto nuvykti Vašingtonan ir kaip jis su tiek pinigų tenai jaustųsi, turbūt neperpuikiat — tai sulig šituo lengvai galima buvo suprasti, kaip jaučiausi ir aš. Bet ne aš vienas buvau iš tokių laimingų ar nelaimingų, buvo panašių ir daugiau, ir tokie kuone pirmą Lietuvos kariuomenės branduolį sudarė. Aišku, kas yra Lietuvos Nepriklausomybės pirmieji šalininkai ir gynejai: darbo ir vargo žmonės, kadangi dvarininkeliai ir kitokie "šlėktelės" traukė į lenkų legijonus, o turtingesnieji ukinkininkai tupėjo ant pečiaus pas mamytę ir juokėsi iš kariuomenės traukiančių darbininkų ir džiaugėsi, kuomet nuo jų sprandų mušė laukan rusus-bolševikus ir vokiečius-bermontininkus, kas darbininkui buvo pryskaudu. Bet jis kentėjo ir laukė šviesesnio rytojaus, nors daug gavo ir juodojo-tamsiojo kapo. Gaiime drąsiai pasakyti: Lietuvos kariuomenės pamatą ir sulig šituo galima pasakyti — jos nepriklausomybę, sudarė darbo žmonės, kadangi mūsų diduomenė traukė Varšavon, kur skamba: "Ješće Polska niezginęla."

Rytą, gruodžio m. 13 d., traukiau į ieškoti ministerijos. Ilgai neprisiėjo. Ant Jurgio prospekto radau ir užsilpau ant antrojo aukšto. Pas duris radau stovintį Lietuvos savanorį, pasiuntinį prie ministerijos, dar jauną žemaituką. Išsiziūrėjau į jį. Naginutėmis apsiavęs, namų darbo skrandą įšvilkęs, ilgi sodžiaus plaukai drykso, kepurė vėl lyg Smuilos, tikras žemaičio-sodiečio tipas, Vilniaus gatvėms nepritiko ir buvo lengvai atskiriamas, kad ne miesto gyventojas. Kepurėje kabėjo "Vytiš". Paklausiau, kas tamta toksai? Žemaitukas pasididžiudamas pasisakė, kad savanoris ir supratęs mane, parodė, kur reikia užsiregistruoti. Įėjęs į didelį kambarį, radau pilną pirmųjų mūsų veikėjų ir kurėjų Lietuvos nepriklausomybės ir jos kariuomenės. Tenai radau dar vieną atvykusį savanorį nuo Vievio, Trakų apskr. Jo rubai buvo puikūs ir neblogai atrodė. Jisai užsiregistravo ir prašė, kad paleistų iki po švenčių, kuo ir liko patenkintas. Prie manęs pirmiausiai priėjo iš karininkų. Paklausus, ko atvykęs, gal savanoris? ir pasisakius tą patį, likau priimtas. Pirmiausiai, matydami mane naujoje rusų kareivio rubų uniformoje ir suprasdami, kad busiu buvęs rusų kareivis, neklaušęs pradėjo kalbėti kaip į tokį ir tyrinėjo, ar sutiksiu tarnauti Lietuvos kariuomenėje, kadangi čia bus reikalaujama tvirtesnė drausmė, negu rusų kariuomenėje. Išgirdus tuos žodžius pasidarė baisu. Nesupratau aš jo, o jis manęs. Jis turėjo omenyje rusų paskutinius laikus, kuomet nupuolė drausmė ir kariuomenė liko partijinė, kur savytarpėje kovėsi, o aš turėjau omenyje caro lai-

kus, užtai neveltui dabar mane sujūdino ir jau norėjau nuo savo žygio atsikasyti, kadangi prie demokratinės valdžios tokia drausmė visgi neperpuiki, bet pagalvojus, kad mes turbūt viens kito nesuipratome ir išsyk niekur nereikia nusigąsti, bet apsižiūrėti, o jei nepatiks, galėsiu paskiau apsigalvoti, pristojau ir likau savanoriu. Pareikalavus atidaviau vargais išgautą nuo klebono atestaciją ir ją padėjęs ant stalo išėjau paskui pasiuntinį, apie kurį ankščiau kalbėjau. Pasiuntinys mus abu savanoriu — mane ir nuo Vienio pribuvusį, vedė kareivinėna ant Vilijos kranto buvusiuosna rusų artilerijos. Nuo miesto publikos mūsų pasiuntinys labai skyrėsi, ir visų miestiečių akys į jį buvo nukreiptos. Vieni žiūrėjo susiraukę, kiti šaipėsi ir rodė pirštais, lenkiškai bei rusiškai kalbėdami. Tuos du tipus supratau. Vieni buvo Varavos, kiti Maskvos šuneliai ir jų nebojome.

Nuvedęs į kareivinę nurodė viršilą, kuris mus priėmė ir liepė susipažinti su jų butimi. Už sienos dar klegėjo vokiečių kareiviai, kurie pergyveno paskutines savo dienas Vilniuje. Kareivinės, nors mažutės, kadangi buvo tik apie 70 kareivių-savanorių, kurį skaitlių atvykęs radau, bet menkai prižiūrimos. Savanoriai visi sodiečiai, miestiečių retenybė ir tie savo rubais ir išvaizda skyrėsi, buvo keletas baltgudžių ir vienas žydukas. Pirmas branduolis susidėjo ne iš vienu lietuvių, bet stoji ir kiti jos piliečiai, apart lenkų, kurie tvėrė savo legijonus atskirai, kad tarnavus Varšavai ir jų dvarams.

19. PIMOS DIENOS LIETUVIŲ KARIUOMENĖJE.

Atvykimo dienoje praleidau besidairydamas ir besikalbėdamas su pirmaisiais savo draugais, iš kurių vieną mažai man pažįstamą-uztikau. Buvo 7 klesių gimnazistas, kitados buvęs mūsų kampelyje. Ant ryto po piet paprašė, ar negalėčiau eiti sargybon ir užimti sargybos viršininko pareigas, kadangi mažai esama kareivių. Su mielu noru sutikau, kadangi ne dykinėti atvykau, bet tarnauti ir nešti kareivio pareigas. Išsyk viršininko pareigų nenorėjau prisiimti, kadangi nebuvo dar susipažinęs su lietuvių tvarka, bet kuomet dar jos tuokart jokios nebuvo ir vadovavosi viskuom iš rusų, sutikau, ir po piet su trim savanoriais nešiau sargybą prie 317 šautuvų, kuriuos ką-tik buvo gavę per didžiausią vargą ir rupestį. Budamas sargybos viršininku, pareigas ėjau gana rupestingai, sulig rusų statuto, kad neužmigti. Bijojau, kad nepraradus ir to paskutiniojo tuokart turto, kadangi mieste siautė organizuojami lenkų baltieji legijonai, rusų raudonieji ir viešpatavo viską stelbdami vokiečiai. Negeistini mums elementai galėjo padaryti kokį šposą, ir nuo jų reikėjo apsižiūrėti.

Mieste tikrai viešpatavo ar 4 priešingos viena kitai valdžios ir kiekviena lipdė savo atsišaukimus ir paskelbimus, net griežtus: vokiečių, lenkų, lietuvių ir sovietų. Žmonės nežinojo, kurios klausyti ir nei vienos neklaušė, arba klaušė, kuri jiems atrodė baisesnė arba patikdavo, tik dar prisibijoję vokiečių. Po vokiečių stovėjo pirmoje eilėje savo galingumu lenkai, paskiau lietuviai ir paskutiniai raudarmiečiai - sovietų valdžios.

Išsyk organizuojanties lietuvių kariuomeni kuone slapta, mažai atvykdavo savanorių, kadangi mažai kas žinojo, o vokiečių okupacijos valdžia tą trukdė ir neleido laisvai stoti. Ginkluoti užpuidavo savanorių burius, atimdavo nuo jų vežamus kariuomenės savus ginklus, kuriuos buvo pirkę nuo besitraukiančiųjų vokiečių arba nuo 1915 metų mušių buvo radę mušio laukuose ir slėpė iki šiolei. Areštuodavo juos ir tik pavarginę paleisdavo. Tas kartojosi iki paskutiniųjų dienų, koie jie išėjo iš Lietuvos, bet kitur, kur vyko skaitlingesnės lietuvių jėgos, po kelias dešimtis savanorių nuginkluodavo mažesnius vokiečių burius ir jų ginklais apsiginklavę vyko Kaunan ir kitur, kur organizavosi Lietuvos kariuomenės buriai.

Mums dar tebeesant Vilniuje ir perimant nuo vokiečių kas-kartą daugiau sargybų, liko permašas mūsų savanorių skaitlius, o naujų mažai atvykdavo. Sargybų buvo per daug ir prisiėjo jas nešti virš spēkų. Pareini parą išstovėjęs vienoje sargyboje, pavalgai pietus ir girdi viršylą skundžianties, kad tokie ir tokie draugai jau antrą parą stovi ir nėra kareivių jų pamaišymui, kadangi visi išėjo sargybon. Savanoris pavalgės, pagalvojęs ir niekieno neverčiamas, bet savo noru užsirekomenduoja pas viršylą, kad eisiantis pamainyti ir eina, nežiūrėdamas pasilsio, kad savo atlieks turi teisę pusę dienos silsėties. Sargybon stovi antrą parą ir nieko nesako, nemurma, nesiskundžia ant savo sunkaus likimo, kad neaprupintas viskuomi turi nešti net už du ir trys tarnybą. Jis tyli, kenčia ir jam šypsoi šviesesnis rytojas, nepriklausomybė ir džiaugiasi, kad jis tiek vargsta ir neša sunkias pareigas net už du ir už tris, nes jis pirmutinis — pirmose Tėvynės gerbėjų eilėse stovi ir jį ateitis mokės įvertinti, gerbs ir stebėsis jų darbais, patvara ir darbštumu.

(Daugiau bus).

ŠIRDGĖLA

PR. S. ŽMOGUS.

(Pabaiga).

Konfiskuota turta paliko tautos turtu. Neveltui šiandien katalikų bažnyčia neatskiria Francijos nuo pragaro. Mat, jų supratimu, tik ten palaima, kur Romos baismus slankioja laisvas. O, Leon, tu nežinai, kaip aš geidžiu girdėti, kad visos viešpatijos panašiai apsisvalytų nuo šventų vagių!

Anelės žodžiai nutruko moteriško susigraudijimo skambėjimu. Aš mačiau, kaip jos veidai rauda, krutinė kilnojos, pirštai krutėjo ir akys blizgėjo pilnos ašarų. Man pasidarė gaila jos. Užtat nei žodžio neprisiminiau apie mokslo vyrų kankinimą, mokslisų knygų deginimą, mokyklų uždarymą, etc. Tas but dar labiau ją sugraudinę. Aš mačiau, kad ji skaito istoriją, kuri nemeluoją. Žodžiu, ji skaitė mintį, o ne žodžius.

Rožytė pastebėjo, jog laikas eiti namo. Pakilę, juokaudami parėjome namo.

BEDARBĖS PASEKMĖS.

Kurią dieną nedirbau, eidavau miesto knygynan.

Penktadienyje ir vėl susitinkau Anelę.

—Kur?

—Nedirbu. Mažai darbo.

—O Rožytė?

—Ji dirbtuvėje. Nors ir ten nėra darbo, bet mane neleidžia. Vieni šiaip-taip dirba, o kiti turi jų laukti.

—Prasta. Kur dabar dingsiu?

—Eikime pas mus. Pasikalbėsime, pasiskaitysime.

Nastazijos stuboje—nei gyvo kvapo. Anelė padavė man kėdę ir iš kambario atnešė anglišką knygą "The Spanish Inquisition."

—O-o! Ar nebijai tokios knygos skaityti? —juokavau.

—Išruko baimė. Skaitau su įnirtumu. Tai, sakau, žmonių tamsumas! Ale jie nekalti. Priversti tikėti, ko patys nežino. Jei jie skaitytų ne žodžius, bet mintį, tai but kitaip. Dabar aš skaitau viską.

Ant stalo patėmyčiau ištįstą laikraštį. Ant pirmo puslapio pamačiau du paveikslus. Viršuje paveikslų Suicidė.

—Žiūrėk! kas čia? — paklausė.

Anelė paėmus laikraštį pradėjo garsiai skaityti: "Nelaiminga meilė! Herbert ir Sylvia Perfect, tris savaitės po vestuvių, šį rytą Franklin viešbutyje atrasti negyvi. Herbert Perfect dirbo drabužių krautuvėje už \$12 į savaitę, Sylvia Style, toje pačioj krautuvėj, už knygvedę, pelnydama \$9 į savaitę. Jie du mylėjosi per paskutinius ketverius metus. Mr. Perfect žinojo, kad p-lė Style, kaip ir visos moteris, po su-tuoktuvų, laikui bėgant, turės atsisakyti nuo darbo. Jo uždą-bis ir suzinomas. Darbas taip jau neužtikrintas. Jis nusprendė mokyti stenografijos ir typewriting. Sylvia Style prisižadėjo jį paremti. Po dviejų metų p. Perfect išmoko darbą ir vedė p-lę Style. Su mažu patirimu atsakančios vietos sunku buvo surasti. Už pusdykiai dirbti jam nesinorėjo. Jiedu važinėdama nuo vietos į vietą dasi-gyveno iki \$10 kišeniuje. Jiedu mokėjo gerus amatus, bet be patirimo rekomendacijos niekas jų neprisimė. Gyvent rėkia. Skurdas rodė dantis per langą. Ir štai, tris dienas atgal atvykę, apsigyveno viešbutyje Franklin, užką atidavė paskutinius pinigus. Šį rytą viešbučio sargai, dešimtą valandą, atrado juodu užsiniuodijusius. Ant stalo atrado sekančio turinio lai-ką:

"Nuožmus surėdimas apkarti-no mūsų jaunas dienas. Mes suprantame gyvenimą kitokį, negu jis ištikrųjų yra. Kad išvengti ilgo susikirtimo, neapikantos — mes mylėdamiems prame nuo šio pasaulio!"

Po laišku pasirašyta dviem skirtingais rankraščiais jų abiejų vardai. Reiškia, nusižudė abu iš geros valios."

—Oi! — atsiduso Anelė.

Pasirodė nesmagu. Šiurpuliai purtė.

—Ką ant to sakai, Leon? — žemu tonu klausė Anelė.

—Prasta. Taip su daugeliu atsitinka. Apsisvietę žmonės sutinka vėčiau numirti, negu gyventi ir ašaromis maitintis. Milijonai skurdžių gyvena, delto, kad jų niekas neužmuša. Jie gyvenimo saldumų niekad neragauja ir nežino gyvenimo kitokios reikšmės. Gyvas — gyvena. Malda ir svaigalai priduoda jiems kantrumo vargti ir vargus platyti. Juo darbininkai labiaus skursta, tuo maldų ir svaigalų vertelgos turtuose maudosi.

—Aš net drebu, Leon.

—Ištiesiu baisu. Bet mano nuomone, tie klysta, kurie atsiduoda poziciją priešui be kovos. Saužudyste prieš nesugraudys. Garbingi tie, kurie pasidrasinę gyventi ar mirti kovoja už teisybę! Kovot lig paskutinio!

Anelė prasijuokė.

Tuo tarpu prasivėrė duris ir įėjo Nastazija.

—Ve! ve! ar jums kas dien šventa dien? — stebėjosi šeiminkė.

—Mudu jau išponėjom. O-gi tamsta?

—Aš pietus pamiršau.

Buvo dviliktą valanda. Išėjau aš pietu.

PARAPIJONŲ ŽAISLAI.

Sekancią nedėlia vėl auėjau pas Anelę.

Nastazija bėgiojo, puldinėjo nuo kampo į kampą. Liudvikas gulėjo lovoje su aprišta galva. Nastazija nurišo kraujuose permirkusią baltą skarulį ir skubiai sausu aprišo.

—Kas čia? — stebėjau.

—O-gi Liudvikas parvažiavo nuo pikniko visas supiaustytas.

—Nuo pikniko?

—Taip, nuo pikniko parapijos. Lukošius Totoraitis užpuolęs, peiliu supiaustė galvą, kaklą ir veidą.

—Totoraitis! Ar tas ką lenkų bažnyčioje prie mišių tarnauja?

—Tas pats. Pereitą nedėliau ir lietuvių kunigui tarnavo.

—Ką jus čia darote? šaukite daktarą. Anelė su Rožyte nubėgo prie telefono.

—Oi, tu varge, varge! — glostydama ligonį aimanavo Nastazija — reikėjo saugotis tų, kurių Dievas danguje, o ne širdyje ir prote. Tuojau prisirinko pilna stuba žmonių. Aš išėjau.

PASKUTINIS NUOSPRENDIS.

Dasigyvenau iki to, kad ilgiau kentėti neištrivuočiau. Aš mačiau ir jaučiau, kokia ateitis manęs tykojo. Netaip neužbaigtas mokslas man rupėjo, kaip mokslis kas patarnavimas be moksliams.

Prieš mane buvo keli laišškai ir katalogai iš skirtingų kolegijų. Nors giminės spyrėsi, kad neatsitraukčiau toli nuo jų, bet dėl šventos ramybės, leidaus į vakarus. Taip man geriau ir Anelė nebloga. Išvažiudamas įmečiau sekantį laišką:

"Gerbiamoji:

Atleisk ir užmiršk! Mano širdis verkia del tavęs.

Nejieškok kaltininko manyje,

nes nesurasi. Juodas gyvenimas, kokių aš jį matau, atstumė mane nuo tavęs. Aš jaučiu įvalios tvirtas nepasiduoti kovoje su nusiminimais, kad išvengti senatvės liudėsį. Daug sykių verčiau, tik atmintyje gėrėtis, gyventi su prakilnios idėjos draugais, negu blaškytis liudėsio vilnyse, kurios nuslopitų visą dailę ir žmonišką pajautą. Kuomet skaitysi šį laišką aš busiu toli, toli nuo jus. Atmink mane tokiu, kokių aš esu.

Padaryti klaidą yra žmoniška, atleisti — dieviška.

Prasišalinu su širdgėla,

Leonas Trakėnas."

Su pastaraisiais žodžiais studentas Trakėnas nutilo. Mes dar vis laukėm, ko tai neužbaigto, bet jis nei žodžio.

—Kaip ten toliau buvo? — vienas iš studentų nekantravo. —Kaip toliau?... Matai aš esu čia su jumis. Tai buvo mano paskutiniai žodžiai. Nuo to jau septyni metai praslinko.

—Kur dabar Anelė? — antras žingėdavo.

—Anelė? — nežinau.

—Niekad nuo to nesimatei ir nerašei? — trečias pašoko su klausimu.

—Ne tas man rupi. Iš akių ir iš atminties. Mano sąžinė rami. Pažadinau ją iš prietarų snaudulio, išvedžiau iš klajonių berybės; parodžiau kelią į platesnę pasauliožvalgą ir lai sveiką žengia savomis kojomis. Šiandie aš matau žmonių daug skaitlingesnę, negu kitados. Moksleiviai, budami kitokioje atmosferoje turi nustoti nuo realybės, nuo tikro draugijinio gyvenimo įvairumų.

Moksleiviai kantriai pergyvena tampriai suveržti kelių metų vargą studentiškuose rėmuose, juos nežinoma ateitis vilioja. Studento gyvenimas panašus į kareivio. Jų karžygiškumas, pergale priklauso nuo jų pačių prašmutumo, sielos prakilnumo, kuomet gaus ženklą aplėisti mokyklos tvirtovę. Atminkite, kad jus ir aš turėsime sutikti tokius pat nesmagumus, širdgėlą, kuomet užbaigę mokslą grįžsim prie savo žmonių. Mes turim but prisiruošę atsakyti jų jį visus nuo mus reikalavimus. Budami studentais, atsitoliname nuo savo žmonių viso skonio, psichologijos. Bet, kol budami mokykloje išmokstame daug nuo kulturingų amikamų, mūsų priedermė laikytis to pat ir vėliaus. Profesijoje, jei ne ideališki, tai pelno reikalai, privers mus pasidalyti savo žinojimą, patyrimą su nežinėliais, kad sumažinti, palengvinti jų ir mus širdgėlą."

PABAIGA.

KARIŠKOJI DAINA Vilniaus Batalijono Kulkosvydininkų.

Išgirdom šauksmą, armotų griausmą,

Reik mums stoti į kovą.

Į kovą stosim, kulkosvydžiu šausim,

Ginsim laisvę Lietuvos!

Oi nebijokim, draugai narsieji, Pulkim visi išvieno!

Į kovą stosim ir t. t. (2 kart.), Kulkosvydžiu pulsime, priešą laukan stumsim,

Valio pirmyn, mes ant jų!

Į kovą stosim ir t. t., ir t. t. (2 kartų),

Nebaisi kova, nei kulku švilts mokslas man rupėjo, kaip mokslis kas patarnavimas be moksliams.

Juk mes vaikai Lietuvos.

Į kovą stosim ir t. t. (2kart.), Oi atstатыsime savo krutines Priešai mūsų neperlauš.

Į kovą stosim ir t. t. (2 kart.), Drašiai tik stosim, su priešu kodėl šventos ramybės, leidaus į vakarus. Taip man geriau ir Anelė nebloga. Išvažiudamas įmečiau sekantį laišką:

"Gerbiamoji:

Atleisk ir užmiršk! Mano širdis verkia del tavęs.

Nejieškok kaltininko manyje,

nes nesurasi. Juodas gyvenimas, kokių aš jį matau, atstumė mane nuo tavęs. Aš jaučiu įvalios tvirtas nepasiduoti kovoje su nusiminimais, kad išvengti senatvės liudėsį. Daug sykių verčiau, tik atmintyje gėrėtis, gyventi su prakilnios idėjos draugais, negu blaškytis liudėsio vilnyse, kurios nuslopitų visą dailę ir žmonišką pajautą. Kuomet skaitysi šį laišką aš busiu toli, toli nuo jus. Atmink mane tokiu, kokių aš esu.

Padaryti klaidą yra žmoniška, atleisti — dieviška.

Prasišalinu su širdgėla,

Leonas Trakėnas."

to. Pavyzdžiui matome Ameriką, kurioje šalyje gyvename. Mažai randasi šitos respublikos piliečių, kurie bent vidutiniškai nemokėtų skaityti ir rašyti. Iš mokytojų žmonių susideda amerikonių tauta. Jie brangina mokslą, bet sykiu yra ir patriotai. O patriotizmas ir mokslas — tautos gyvybė, laisvė, spēka, nuo kurios dreba tautos neprieteliai.

Nors galingosios tautos gyvena ir gyvena laisvai, per mokslą žengia pirmyn, rodis ir ganta gelbsti. Nun, lietuvių tautai kelias užstotas, nors ilgus amžius buvo prislėgta svetimų jungu. Dar ir dabar, it alkani vilkai, tyko gyvybės! Tik ačiu sunams ir dukterims, kurių krutinėse dega karštoji ugnis, verda tyras tautos kraujas. Karžygiai neapleidžia Tėvynės tik per mokslą, (kurį įgijo iš motušės).

Lietuva atgimsta! Ji stoja į eilę kulturingų tautų, kurios senai gyvena — atskiros dalys pasaulio. Gi ar gali sulgti lietuvių tauta, jeigu negelbės Jai Jos vaikai, kurie iki šiol žiuri pro pirštus — be mokslo snuduriuoja? Delko kyla klausimas, kurie gali gelbėti Lietuvai: ar tie, kurie sėdi pradinėse Lietuvos mokyklose vaikai, ar tie, kurie suaugę, turi spēkos, energijos, tautiečiai, nors trūksta jiems mokslo? Šitą klausimą lengva atsakyti, nes kurie užaugę, energingi, tie ir galingi ir įgiję daugiau mokslo, gelbėti broliams kovoje. Pradinėse mokyklose sėdinti vaikučiai mažai gali gelbėti lietuvių tautai bent dabar.

Jeigu geidžiame, kad lietuvių tauta būtų turininga mokytais žmonėmis, atremtų priešų pasijomimus, but laisva ir nepriklausoma, neatidėliojant, apsiginklavę mokslu, turime stot kovon. Gi nemokant tautos kalbą, rašybą, gramatiką maža galima gelbėti tautai, apart kuolų tašymo...

Neskiriant pažvalgų, lietuvių, ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje ypatingai yra tokių, kurie silpnai rašo, kalba. Man, kaip spaustuviėje darbininkui, kasdien regis lietuvių raštai, kurių iš šimto gal vienas duoda spaudai teisingai rašytą raštą. Visų kitų žargonu rašyta... Tokiems žmonėms reikia mokytis.

Todel, tautiečiai! Vasaros karščiai praėjo, rudens privertė busime buti grįžiose. Rudenio vakarai ilgi, laiko daug — mokinkimės lietuvių kalbą, rašybą, gramatiką, sintaksą ir t.t. Įvairūs užsiėmimai: kortomis lošti, karčiamose mušaine geriti, į skyles varinėti boles, ir kitoki biaurys darbai, lai buna tautos išmatų vaisius.

Lietuviams suaugusiems vakarinių kursų steigimu ypatingai turi domėtis įvairių organizacijų kuopos, pavienės draugijos, klubai, rateliai, chorai ir kitos bendros spēkos. Atminkim tautiečiai, jog mūsų ir mūsų brolių tamsumas — nelaimė tautai (lietuvių tautai). Fiziška spēka neilgai priešus atmušim. O ir doleriais ne visada sekasi kova laimėti, jeigu truksta mokslo.

Ypatingai butina mokėti lietuvių kalbą tiems lietuviams, kurie mano grįžti į Tėvynę. Tokiems, jeigu nori, kad but gerbiami Lietuvoje, butina išmokti lietuvių gramatiką, kalbą. Juk Lietuvoje mokytojų žmonių reikalas — gelbėti atstatyti valstybę.

Prie mokslo viengenciail, nors svetimoje šalyje gyvename! Negali mus sulaikyti vargai, sunkūs darbai, liudėsis ir visa tai, ką pergyvenam svetimoje padangėje! Branginkim ir godokim tėvų kalbą... Lietuvos sunus NERA tas, kuris nesimokina kalbos jos — SKĘSTA svetimtaučių verpetuose! Voras.

PROTESTAS

PRIEŠ K. J. IR A. L. K. FEDERACIJOS SKYRIŲ IŠ WORCESTER, MASS.

Worcester, Mass., rugs. mėn. 10-tą d., 1921 m. Kadangi pastaruoju laiku tarpe vietos lietuvių randasi žmogus, kuris, matoma, ne mažas intrigantas ir dalyvauja vietos lietuvių visuose slyarbesniuose veikimuose koks tai K. J., kuris išrodo pakankamai drąsus diplomatas, kad drįsta kalbėti Worcesterio lietuvių katalikų vardu, skleisdamas paskalas prieš buvusį Amerikoje Lietuvos atstovą Joną Vileišį. Štai tas K. J. vienam katalikų laikraštyje "Darbininke", No. 84-tam, rašo platų diplomatišką raštą, kuriame begėdiškai užsiapuola ant J. Vileišio, įtardamas J. Vileišį, buk jis nepildė valstybinių pareigų, o vien tarnavo liberalų ir socialistų partijoms, ir neva eikvojęs pinigų valstybės reikalams surinktus del kokių partijinių suvažiavimų.

Kadangi tas K. J. rašo nesąmones, skleidžia nieku nepamatuotas žinias, diskreditavimui gerb. J. Vileišio gero vardo, įžyto tarpe Amerikos lietuvių, ir tai daro kalbėdamas varde Worcesterio lietuvių katalikų, slėpdamas savo tikrą vardą; taigi mes Worcesterio lietuvių katalikų draugijos, ir taipgi tautinės, kurios esame daugiausia pasidarbavę laike pardavinėjimo L. P. Bonų ir rinkimo aukų į gyvimo komitetą ir Raud. Kryžiui, kurios visą laiką dirbome vadovystėje buv. Lietuvos atstovybės ir niekad neesame girdėję gerb. J. Vileišio kalbant apie kokią nors partiją; kaip tik priešingai, J. Vileišis visados rašė ir žodžiu prašė, kad tik kodaugiausia pasidarbuotume Tėvynės Lietuvos labui.

Atsižvelgiant į visą tai, mes, Worcesterio lietuvių, katalikai ir visi kiti geros geros valios žmonės suprantame, kad ši nesąvari, melaginga politinė paskala paleista varde vietos lietuvių katalikų prieš Lietuvos buv. atstovybę, apjuodinant Lietuvos valdžios autoritetą, diskredituojant buv. atstovybės nuveiktus garbingus darbus mūsų Tėvynės Lietuvos labui.

Kadangi mūsų Amerikos lietuviams yra žinoma, kad lenkai, mūsų amžini priešai, visokiais budais stengiasi lietuvių tautą, Lietuvos valdžią ir jos atstovybę diskredituoti visose užsienio valstybose; todėl mes persegstime Amerikos lietuvių visuomenę, kad netikėtumėt ant tų paleistų publikacijų per tą K. J. Mes nežinome, kas tas K. J. — gal koks lenkų valdžios agentas, intrigantas, dirbantis Želigovskio, Pilsudskio ir Skirmonto, t. y., sulenkėjusių lietuvių dvarininkų naudai tarnauja, ir tuomi pačiu Varšavai.

Todel mes, lietuvių draugijos, aptarę savo susirinkimuose, nutarėme pareikalauti to K. J., kad jis atsauktų tą nelemtą publikaciją, arba praneštų mums apie save, kas jis per vienas, kuris taip labai įžeidė vietos lietuvių katalikus ir kitų pažiurų geros valios žmones.

Taipgi mes, visos lietuvių katalikų ir tautinės draugijos, skaičiuje 2-jų tukstančių lietuvių, RANDAME REIKALINGU IŠNEŠTI PROTSETO REZOLIUCIJĄ PRIEŠ L. R. K. FEDERACIJOS SKYRIŲ IŠ WORCESTER, MASS., kuris prasidėjo prie to K. J., ir savo išneštomis rezolucijomis tvirtino, kad buv. Lietuvos atst. J. Vileišis neteisėtai eikvojo Lietuvos valstybės pinigų.

Rezoliucija reikale L. R. K. Federacijos skyriaus neteisėto užsiapuolimo ant buv. Lietuvos atstovo Jono Vileišio.

Kadangi buvusis Lietuvos atstovas, Jonas Vileišis, dirbo su atsivadimu del mūsų Tėvynės Lietuvos labo, ir buvo pasiikimamas visais Amerikos lietuviams, taip-pat ir vietos lietuviams;

Kadangi Jonui Vileišiui nerupėjo partijų bei srovių judymas vienu prieš kitas, vien tik jam rupėjo su visais Amerikos lietuviams sutartinai dirbti Tėvynės Lietuvos naudai, parduodant kodaugiau L. L. P. bonų; ir

Kadangi, atsibuvęs lietuvių Washingtono susivažiavimas 31-mą d. geg. mėn., 1921 m., nebuvo partijinis susivažiavimas, bet grynai Lietuvos valstybės reikalais.

Todeli mes, Worcesterio lietuvių draugijos: Šv. Kazimiero, Šv. Jurgio, Šv. Liudviko, L. U. Kliubas, L. P. S-gos 6-tas skyrius ir A. L. T. Sandaros 16-ta kuopa, žinome:

1) Kad buvusis Lietuvos atst. Jonas Vileišis sąžiningai pildė Lietuvos valstybės jam pavestas pareigas, nesikišdamas į Amerikos lietuvių partijinius reikalus;

2) Mes skaitome Washingtono lietuvių susivažiavimą, atsibuvusį geg. 31-mą d., 1921 m. nepartijiniu, bet lietuvių visuomenės ir Lietuvos valstybės labo dėlei; ir

3) Kad padarytos izlaidos to susivažiavimo buvo reikalingos ir naudingos Tėvynės Lietuvos reikalų labui, tad

4) Mes REIKALAUJAME L. R. K. FEDERACIJOS SKYRIŲ ATSAUKTI TĄ NETEISINGĄ REZOLIUCIJĄ, įtariančią buv. Lietuvos atst. J. Vileišio eikvojimą valstybės pinigų neteisėtu budu, ir tuomi erzinančią Amerikos lietuvius patrijotus.

Po rezolucijos pasirašo draugijų atstovai:

- Sv. Kazimiero drg.
- Pirm. Vincas Kupstas, Sv. Jurgio drg.
- Pirm. A. V. Dailyda, Sv. Liudviko drg.
- Atstovas Jonas Endzelis, L. U. Kliubo
- Pirm. Jonas S. Dirvelis, L. P. S-gos 6-to skyr.
- Pirm. John Bunkas, A. L. T. Sandaros 16 kp.
- Pirm. V. M. Čekanauskas.

KUR GAUTI "SANDARĄ"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekanciose BRIDGEPORT, CONN.

- H. Slavin, 24 Railroad Ave. CAMBRIDGE, MASS.
- K. Urbanas, 877 Cambridge St. CLEVELAND, OHIO.
- "Dirva", 7907 Superior Ave. P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave. HAVERHILL, MASS.
- S. Zavaldskas, 108 River St. CHICAGO, ILL.
- J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St. MONTELELO, MASS.
- D. Kella, 9 Aarthur St. A. M. Lanška, 672 N. Main St. P. Batkevičia, 678 Main St. NEW HAVEN, CONN.
- K. Makarevičius, 255 Wallace St. LAWRENCE, MASS.
- J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St. Z. Jankauskas, 70 Lawrence St. NEWARK, N. J.
- P. A. Lukšis, 190 Van Buren St. BROOKLYN, N. Y.
- J. Pasniewsky, 87 Grand St. "Vienybė" P. Co., 193 Grand St. WILKES BARRE, PA.
- J. Mickevičius, 59 Harkins Lane NASHUA, N. H.
- A. Trainavičius, 33 High St. BOSTON 16, MASS.
- J. B. Reinetz, 84 Salem St. NEW BRITAIN, CONN.
- J. J. Kadžiauskas, 26 Davey St. NORWOOD, MASS.
- J. Pašakarnis, 1100 Wash. St. WORCESTER, MASS.
- M. Paltanavičia, 15 Millbury St.

Kiekvienas bonas — ta gera spritka į nosį Želigovskiu.

× × ×
Bonų priešininkams tinkamiausias vardas — dvasiuos vargai.

SUSIRINKIMAI.

MAHANAY CITY, PA.

Su šiuomi pranešu, jog A. L. T. S. 3-čios kuopos susirinkimas įvyks nedėlioje, 1921 metų, rugsėjo 25 dieną, 7-tą val. vakare, Lietuvių Mokyklos svetainėje, prie West Mahanoy St., Mahanoy City, Pa.

Visi gerbiami kuopos nariai ir narės esat širdingai kviečiami tame susirinkime dalyvauti ir nepamiršti atsivesti nors po vieną naują narį. Turim nepamiršti, kad minėtam susirinkime bus nominacijos ant Centro Valdybos, taipgi apkalbėsim, ir išdirbsim programą tolimesniam veikimui. Matom, kaip kitų miestų sandariečiai drba, tai dirbkim ir mes.

St. Gegužis, Kuopos pirmininkas.

DAYTON, OHIO.

Susirinkimas.

Pranešu visiems A. L. T. S. 34 kuopos nariams, kad sekantis susirinkimas įvyks rugsėjo 25 dieną, 1921 m., nedėlioje po pietų antrą val., A. Gricios namuose. Kviečiu visus narius atsilankyti ir bent po vieną naują narį atsivesti prisirašyti.

Su pagarba, Jūsų rašt. T. A. Sakaitis.

NEW HAVEN, CONN.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 10 kp. laikys mėnesinį susirinkimą paneđelyje, Spalio (October) 3-čia, 1921, 7-30 val. vakare, paprastoj vietoje: Lietuvių Klubo svetainėje, Grand Ave. Yra svarbių reikalų aptarti. Bus nominacijos Centro viršininkų. Taip lygiai svarbu, kad yra gautas nuo Conņ. valstijos Apskričio pirmininko pranešimas, jogei spalio 9-tą dieną, 1921 įvyksta New Haven'e A. L. T. Sandaros Conn. valst. susivažiavimas. Delto 10 kp. turi gerą progą išrinkti šiam susirinkime skaitlingą burį delegatų į šį susivažiavimą.

Rašt. Vincas Alksninis.

PHILADELPHIA, PA.

Susirinkimas.

Susirinkimas A. L. T. Sandaros 42 kuopos bus laikomas rugsėjo 25 d. šių metų, Lietuviškam Muzikaiskam name, Allegheny Ave ir Tilton St., 3 val. po pietų.

Gerbiamieji nariai ir narės! malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes turime aptarti daug bėgančių reikalų. Šiame susirinkime bus nominacija Centro Valdybos ir daug kitų svarbių reikalų. Ypatingai yra kviečiami tie, kurie yra atsiukę su mėnesinėmis mokestimis, kad apsimokėtų, kitaip bus suspenduoti ir negaus laikraščio. Taipgi yra pageidaujama, kad kiekvienas narys stengtųsi prirašyti bent po vieną naują narį.

Kuopos rašt. Ig. Janulevičia.

ZECERIS.

KAM REIKALINGAS zeceris dirbti prie raidžių statomos masinos. Darbą atlieku pusėtinai; esu apsipaznęs su lietuvių kalba. Taipgi galiu dirbti ir prie abelno spaustuviės darbo. Kreipkitės: ZECERIS, 327 E St., So. Boston, Mass.

Parsiduoda Paveikslų Studija

Puiki biznio vieta žemai ir vienintėle studija Amsterdame su didele lietuvių kolonija. Biznis išdirbtas didelis per daug metų. Reikalingas pasiturintis mokinyš, "mokslas dykai". Reikale atsišaukite: JONAS ANDRUSIS, 134 E. Main St., Amsterdam, N. Y.

URBSZO, SEKYS IR KO.

101 Oak St., Lawrence, Mass.

Agentura laivakorčių, pinigų siuntimo ir t. t. Geriausia ir parrankiausia vieta, kur kiekvienas lietuvis randa tinkamą ir atsakantį patarnavimą. Pinigai Lietuvon geriausia ir greičiausia nueina. Išrupiname visiems keiliauninkams pasus, padarome visokios rūšies liudymus. Esame registruoti NOTARAI Lietuvos Atstovybėje. Visada, kokį tik reikalą turėsite, kreipkitės pas mus, o tikrai busite užganėdinti.

SANDARIEČIAI PLATINKITE SAVO ORGANĄ "SANDARĄ" IR UZRĄSYKITE SAVO GIMINĖMS LIETUVON.

Telef. Watkins 2142.

Pirmas ir Vienintėlis Tikras Lietuvių BANKAS Rytinėse Valstijose

Baltic States Bank

KAS MANO KELIAUTI LIETUVON ir nori turėti gerą kelionę, draugišką ir teisingą patarnavimą Amerikoje, ant laivo ir Lietuvoje, LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES BANKĄ.

KAS SIUNČIA PINIGUS LIETUVON, ar pašelpo giminėms ar pats, ketindamas keliauti, ar bizniui — pir kimui ukės ar pasidėjimui Lietuvos Bankuose, ir nori, kad pinigai būtų teisingai, be nuostolių ir greitai pristatyti, — BUTINAI LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES BANKĄ, kurs pėrsiunčia Lietuvon pinigų greičiausiai ir teisingiausiai.

KAS NORI PASIDETI PINIGUS NUOSIMCIAMS ir gauti 4 dol. nuo šimto, nuošimčius priskaitant prie sumos kas mėnuo, — LAI SIUNČIA DEPOZITUS Į BALTIC STATES BANKĄ per paštą, Money Orderius arba banko čekiais.

KLAUSKITE DRĄSAI INFORMACIJŲ — MES GREITAI IR MELIAI ATSAKOME Į LAIŠKUS. PARDUODAME LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS BONUS IR ISMAIINOME PASKOLOS BONŲ KUPONUS.

BALTIC STATES BANK,
294 Eighth Ave., New York, N. Y.

Ar Jus Kankna Pleiskanos? NAUDOKITE Ruffles Ar Jums Galvos Odą Niešti? NAUDOKITE Ruffles Ar Jūsų Plaukai Slenka? NAUDOKITE Ruffles Ar Jus Norite Apsaugoti Juos? NAUDOKITE Ruffles Užlaikymui savo plaukų grožiai ir tankiais NAUDOKITE Ruffles Užlaikymui galvos odos sveikai ir švariai NAUDOKITE Ruffles

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonkų, arba tiesiog išdirbėju per paštą už 75c. bonkų.

F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

DOVANOS!

TIK PER 22 DIENAS

Kas prisirašys prie Sandaros arba užsiprenumeruos "Sandarą" ir užsimokės iškalno už visus metus \$2.50 nevēliau, kaip iki 22 d. rugsėjo, tai gaus dovanų didelę ir labai puikią knygą "ŽMOGAUS PAREIGOS" vertės \$1.00. Tad pasinaudokite šia puikia progą. Siųskite pinigų sekanciu antrašu:

"SANDARA"
327 E Street, So. Boston, Mass.

Lietuviai Amerikoje

PITTSBURGH, PA. Lietuvių žinia.

Lietuvos atstovas, gerb. Čarneckis Pittsburghe bus pėnyčios vakare, Rugs. (Sept.) 30 d., 1921 m., Birmingham Turner Hall, Jane St., S. S., tarpe 17-tos ir 18-tos gatvių. Prakalbos prasidės 7:30 val. vakare. Taigi Pittsburgho ir apielinkės lietuviai ir lietuvaitės, kuriems rūpi mus Tėvynės likimas, ateikite išgiršti pranešimą atstovo, kuris neseniai iš Lietuvos ir daug ką papasakos. Priegtam bus užrašinėjami L. L. P. Bonai. Taigi, kurie galite, galėsite gauti bonų. Delto visi stengkimės, kad mes galėtume mums skirtą kvotą su virš išpirkti. Taigi visi į darbą. Skolinkime musų pačių šalei ir raginkime kitus prisidėti.

Pittsburgho ir Apielinkės L. L. Paskelos Komitetas.

CHICAGO, ILL.

Neramu "Naujienu" Pastogėje.

Nors daugeliui Amerikos lietuvių sandariečiams gai ir žinoma, kas garosi Chicagoje, "Naujienu" pastogėje, kurį laikraštį vadauja liet. "socialistai", taigi tie žmonės, kurie, kuomet paliovė išėdinėję vidurinės sriovės dienraščiai, džiaugėsi jų dienraščių nelaimė. Dabar atėjo eilė egzistams. Todel, manau, bus žingeidu sužinoti, kaip toki saumyliai, prisidengę socializmo vėliava, mulkina ir išnaudoja tamias darbininkų minias lygiai taip, kaip Romos agentai parapijonis.

Gryni faktai, kurie nušvies lietuviškų socialistų darbų pasekmes. Juk visuomenei toki ir kitoki įvykiai būtina žinoti, kad ateityje suprastų ir pažintų tuos žmones — nesiduočių pigiai išnaudoti tokiems ir panašiams parazitams!

Keli metai jau praėjo nuo to laiko, kada Amerikos Socialistų tarpe užsidegė didelis karštis — pradėjo varyti propagandą visu smarkumu — jiems pasisekė — rado pritarėjų. Tačiau del nelaimės. Tada ir lietuviai socialistai pakilo — rėkė — šaukė "proletarus į vienybę..." Šiandien matome kas per vieni buvo tie šaukėjai: bolševikai, anarchistai, chuliganai, humbugieriai ir kiti vargdienių neprieteliai. Dėja, skurdžių armija tironų nepažinojo... Jeigu kas kitaip manydavo ir ką nors pasakydavo apie tuos ponus, tas buvo maišomas purvais. Iš socialistų išsivystytį juodam gaivalui sekėsi, nes keliolikos mėnesių laike pritraukė kelis tukstančius lietuvių darbininkų, nuo kurių nulupo devynis kailius parazitų naudai. Šitiems gaivalams už prakalbas brangiai mokėdavo "kelionės lėšas"... pirkdavo knygas, už kurias mokėdavo gana brangiai. Isteigė laikraščius. Tada ir "Naujienu" pasirodė "baltame sviete"... "Draugaičiai", kiek gerklės žiodavosi, rėkdavo: "Remkime "Naujienu", kurias leidžia draugai del labo žmonijos — proletariato, kuris su "N." pagelba sugriau netik buržuaziskus lietuvių dienraščius ir užkariaus minią, bet sugriau — kapitalizmą!" Tam su kaip viduryje kamino skurdžiai ir tikėjo, kad laimė, užgriebs Amerikos kapitalistų dirbtuves — turtą, čia pat, jei remsime "Naujienu." Skriaudžiamųjų vergų masės klausė neprietelių — rėmė iš paskutinos "Naujienu." Tokių atklaitikių buvo, kurie šeimyną badu dvasino, bet nešė ant "Naujienu" aukuro — tikėjosi už kelių mėnesių atgauti šimteriopai. Ši-

taip aklai dirbdami ir aukodami žmonės, "Naujienu" lapą pastatė ant stiprių pamatų, nuo kurių, kaip gyrėsi Grigaitis sakdamas prakalbą, "nei peklos vertai neišgriau "Naujienu." Del nelaimės žodis kunų nesistojo. "Palšos minios," nesulaikdamos "Naujienu" socialistiško rojaus, pasidavė Rusijos agentams — bolševikams, kad luptų kailį. "Naujienu" liekamos nudžiugo, jog skurdžiai tiek turto paliko. Tada egojistai labiau pradėjo riest nosis, apėmė godumas, kaip ir visus kapitalistus.

Vienus išnaudotus nubaidė, bet nemažai pasekė, kurie nenori atsižadėti kruvinai uždirbtų centų. O juk jei visi dalinsiesi "N." B-vės turtu, tai ne per daug teks. Priezasties tos dėlei svetimnauzdžiai dar kartą nusprendė persijot "kviečius," iš kurių kad išpultų visi pasturlakai, o kviečiai liktų ponams. Šitą darbą pradėjo išlengvo ir atsargiai, taip sakant, kad nė lapė nelotų. Pirmiausia buvo padaryti ypatingi plenai sustiprinti vidaus fortus, pagaminti gana medžiagos, paskui pradėti ataką. Taip ir padarė. Šerinininkų susirinkime, kuris įvyko 1920 m., vadai šerinininkams pranešė, kad mokės Bendrovės turto dividendus. Visi pritarė priimti dividendus. Bendrovės pirmininkas pranešė, jog mašinos ir kiti spaustuvėję įrankiai ne tik kad nesudilo, bet "pabrango" nuo \$15,000 iki \$50,000! Todel butina didinti kapitalą nuo \$15,000 iki \$50,000. Didžiojoje tamsų šerinininkai tikėjo melagio pirmininko pasakai — nutarė didinti kapitalą (pardavinėt naujus šėrus), o šerinininkams dividendus mokėti (30%). Mat nesuprato meškėrės kabliuko, šerinininkai manė, kad gaus nuo kiekvieno šėro \$3.00. Kada vietoje \$3.00 gavo popierėlės galą ir reikalavimą nuo kiekvieno seno šėro po \$7.00, tada gausi naują šėrą, ant kurio parašyta No. 10. Paaiškėjo prigrigė, šerinininkai sužinojo, kur šuo pakastas. Daugelis šerinininkų nuspiovė ant humbugierių darbų — nepirko už \$7.00 naujų šėrų, tada prigrigėms liko liuosos rankos daugiausiai rašytis naujų šėrų.

Vienas B-vės vadus, kurio pavardės neminėsiu, buvo padaręs ir kontraktą su direktijos pagelba \$6,000 vertės. Tame "kontrakte" pažymėta, jogei bus "Naujienu" B-vės biznio apyvarta laike metų apie \$70,000, tai tas vadus galės gauti \$6,000 vertės B-vės turto. Pasisekė ar ne į knygas prašyti aprubežiotą sumą pinigų, — bet šėrų pasiskubino pasirašyti. To negana. Šitas žmogus leido naujus šėrus rašinėt giminėms, draugams, už kurias artimiems net kelių tukstančių dolerių vertės. Vienok plėšikiškas darbas, kuris liečia arti 900 "Naujienu" Bendrės dalininkų, nenusisekė. Kai kurie šerinininkai suprato, kas daroma. Jie susekė — vadai šėrus pasirašo, bet pinigų nemoka, nors, pagal teisybę, prie kiekvieno naujo šėro turi įmokėti po \$7.00, lyginant dividendą. Be teismo niekas neužgynė vogimų šėrų. Su teismu ir policijos pagelba sustabdė. Teismas dabar tęsiasi, kurį vadovauja buvęs "N." B-vės agentas K. Jomantas. Šitas žmogus vienas tų, kuris išskėlė B-vės naujų šėrų vagių darbų į eikštę. Jam bylinėtis nepaprastai sunku su elementais, kurie sėdi prie B-vės izdo, į kurį kasdien byra aukšas... Jomantas turi iš savo kišenius mokėti bylos lėšas.

Prieš vadus didelė dižiuma eina B-vės šerinininkų, nes buvo matyta, kada Jomantas (ir J. prieteliai) susaukė šerinininkų, rodos, tris susirinkimus, kuriuose ypatingai dalyvavo "N." B. dalininkų. Vadai bandė teisintis, bet pasmerkt kai kuriuos dalininkus, ypač tuos, kurie išskėlė į eikštę vadų suktybes. Bet greitai liko nutildyti, nors prisipažino, jog bandė užgriebti po \$6,000 vertės šėrų.

Taip vadai išbandė ir suprato, jog bus nekoki nezultatai, nusitarė neturėti reikalų su dalininkais tol, kol nebus spėkų, kuriomis bus galima atremti ir su-trinti smulkiuosius "Naujienu" Bendrovės dalininkus. Del tos priezasties vadai superka "N." B-vės senus šėrus, mokėdami net brangiau, negu šėras vertas. Šita priemonė mano keliems šimtams šerinininkų užduot smugį. Kieš gerai vyks, parodys ateitis. "N." B-vės vadai prieš "N." spaustuvės darbininkus ir-gi žiaurias priemones vartoja, nes dažnai streikuoja (darbininkai) tuo tikslu, kad išnaudotojai pasitrauktų.

Įdomus faktas, kurį aiškiai perstato "Naujienu" socialistai. Jie, laike kelių metų, skelbė "socializmo mokslą" Amerikos lietuvių darbininkams, šmeižė įvairių pažvaigų žmones, žadėjo rojų skurdžiams, ir t. t., ir t. t. dumė akis tamsiai žmonijai! Kada įvago susisukt lizdą, kuriame aukso žiba, pasirodė, kad tie žmonės nėra joki socialistai, bet tikri išnaudotojai, kurie toli pralenkia kapitalistus plėšime. Tečiau dar vis giriasi esą darbininkų prieteliai!

Žmonės! Pažinkit šituos ir panašius jų laimės "prietelius," kurie traukia jusų syvus, prisidengę socializmu! Juk žemę saulė apšviečia, kodei nepamatyti, nepažinti juos? Pažinkit skriaudėjus, kurie jus išnaudoja, tada nereikės nė bylinėtis, nė streikuoti, nė atiduoti paskutinę sėrmėgą ant "socializmo" aukuro... Baltas Varnas.

PITTSBURGH, PA.

Pavyzdingas Nutarimas.

L. Mokslo D-ra turėjo mėnesinį susirinkimą rugs. 11 d., 1921 m. savo svetainėje. Kadangi D-ja laisva, ir visokių pakraipų žmonės čia priklauso, tai vietiniai bolševikai, prisidengę žmoniškumo jausmu, prisijuntė L. M. D. laisvą, kur kviečia prisijusti delegatus sutvėrimui fondo gelbėti badaujančią Rusiją. L. M. D. nėra dar atsakius ką sušelpiti, jei yra reikalas. Tai ir šiam reikalui, vietoje ką siųst delegatus tvirti koją fondą, pataukojo \$100.00 ir nutarė surengti balių savo svetainėje ir visą pelną sykiu pasiūsti per Lietuvos Atstovybę, kad sykiu Lietuvos valdžia perduotų badauoliams, kuriuos jau šelpė. Bet mus bolševikuojantiems toks nutarimas, kaip kaulas gerklėje: girdi, jie atsisako visai remti ir tą balių ir nemori nė tos šimtinės. Mat, kam nelieta nė kiek į jų kišenaites. Bet jau žmonės ėmė nustot aukoti įvykinimui visavietinės revoliucijos, tai but gerai badauolių vardu vėl pasipinigauti, bet nesiseka.

Taip pat antras gan gražus nutarimas, tai \$25.00 pastatyti paminklo Harris'ui, kritusiam Lietuvoje amerikiečiui. Ir čia tie patys gaivalai stengėsi nedaleisti ir biauoroj tą žuvusį kaveivį, bet niekas negelbėjo: 25 dol. paskirta.

Buvo ir Birutės choras atsišaukęs, kad jiems nuleistų už svetainę nuo buvusio baltiaus svetainėje, del baltiaus visai dovanota, reiškia \$35.00 ir Birutėi svetainė prakalbos visada uždyka. Mus progresistams ir tas nepatiko, rėkia, girdi, visai prašymas atmesti, mat Birutės-tautiškas choras. Narys.

CHICAGO, ILL.

L. T. K. P. B-vės Paroda.

Chicagoje dabar organizuojama Lietuvių Teatro Krutamų Paveiklų Bendrovė. Rugsėjo 5 d. šita b-vė įrengė National soduose parodą, kurioje dalyvavo ypatingas burelis lietuvių, ne tik iš Chicago, bet ir iš kitur atvažiuo.

Pirmutinės dalis programos buvo užpildyta prakalbomis, kurias sakė vyčiai: Poška ir Račkus.

Bendrovės ogranizatorius ypatingo darbo užmąnytojas, nėra reikalo pamėgdžioti, nes gal jų tikslas ir idėja neklaidingai — organizuoti Lietuvių Teatro Krutamų Paveiklų Bendrovę, oet jei tokius "kalbėtojus" kviečia sakyti agitatyviškas prakalbas, kaip vyčių generolą Račkų ir "zakristijoną" Pošką, kurie du piktina žmones, kas-žin ar aug ras visuomenėje paramos. Poška mažiau frazėmis vaišino publiką, bet vyčių generolas Račkus, kuris lietuvių visuomenėje garsus pliuskius ir egoistas, labai neapgalvotai nupasakojo. Tokias nesąmones gali išreikšti tamsios minties žmogus, arba tas, kuris serga fanatizmo ir ignoracijos liga. Sakyt žmonėms, kad žydai užgriebė Amerikos daile, teatrus ir t. t., pagaliuos tvirtina ne tik suaugusius civilizotos draugijos narius, bet ir kuklikus mokina banditizmo, paleistuvystės ir kitokių biauurybių žmonijos gyvenime, be abejonės melas, kokį gali sugalvoti vištyčių generolas, bergždžiū iluzijų dėmę, prieš nė krikščionių tautą — žydus. Buk žydai gudriais sugalvojimais gauda iš žmonių pinigų, bet sunkaus darbo nedirba. Gal ir teisybė, kad žydai taikosi be sunkaus darbo gyventi, bet visai ne taip, kaip pasakoja Račkus. Jis "prirodė", kur ir kodėl žydai pastatė teatrus, muzėjus ir kitas dailės įstaigas, o ką, girdi, lietuviai turi? Buk ir kaune (Lietuvoje) žydai bando užgriebti lietuvių daile. Todel "lietuviai turi atmūsti žydus, neduoti jiems pirmenybę dailės srityje." Iš Račkaus pasakos yra taip: Lietuviai "kalti," kad užsileidžia žydais — nestato Suvienytose Valstijose teatrų, o žydai "prasidengę" užtai, kad stato tokius teatrus ant Amerikos žemės, kurie vyčiams netinka... Lietuvoje taipgi žydus neatmūšim fiziška spēka nuo dailės — reikia mokslo.

Vyčių generolo "argumentai" yra niekas daugiau, tik pigus kurstymai krikščionių prieš žydus, kurie neišpažįsta jų burtus, bet gudriai daro biznį, kartu keldami Amerikos dailės simbolą... Račkaus pasakose nėra pamokinimo, kaip ištikrųjų lietuviai turi užstoti kelią žydams dailės srityje, bent Lietuvoje. Fiziškos spēkos kurstymas prieš žydų pirmynžangą yra ne civilizuoto žmogaus darbas. Apšviestos minties žmogus nedirbtis kaltinti nei vienos tautos žmonių, kultūrą, ypatingai dailės srityje. O juk žinoma, kad ne žydai turi pirmenybę Amerikos dailės organizacijose, bet tam tikros kompanijos, kurios suorganizotos iš įvairių tautų žmonių — dailininkų. Šitose kompanijose "žydizmo" tiek, kiek pas žąsį avių. Jeigu Amerikos liaudis lankosi teatroose, tai visai ne delto, kad pasimokyt banditizmo, paleistuvystės ir t. t., bet del naudos, kad suprasti geras ir blogas žmonių gyvenime ypatybes. Nors Amerikos valdžia ypatingai protestoniška, bet draugijos dorą gina. Yra įstatymai, kuriais uždrausta ne tik žydams, bet lygiai visiems, biauriot žmonijos doros idealą teatroose. O jeigu tie įstatymai iki šiol neužgynė žydams teatroose perstatyti "banditizmą" ir "paleistuvystę," tai žinia, kad nėra to baisaus, apie ką meluoja vyčių generolas.

Suvienytose Valstijose laisvė biznio visiems Amerikos pienečiams, isskiriant ateivius, kuriems ir-gi gana plačios teisės lenktyniuot biznyje.

Jeigu žydai daugiau ir butų išsilavinę biznyje, negu kitų tautų žmonės, užtai juos smerkt, niekint, prisilaikant žmoniškumo teisių, nėra už ką. Teisingiau but paoart tuos žmones, kurie kurtus moksie — pasiduoda į išnaudotojų žabangas.

Dvidešimtam amžiuje mokslas lošia svarbią rolę žmonijos gyvenime, užtai juos smerkt, niekint, prisilaikant žmoniškumo teisių, nėra už ką. Teisingiau but paoart tuos žmones, kurie kurtus moksie — pasiduoda į išnaudotojų žabangas.

Dvidešimtam amžiuje mokslas lošia svarbią rolę žmonijos gyvenime, užtai juos smerkt, niekint, prisilaikant žmoniškumo teisių, nėra už ką. Teisingiau but paoart tuos žmones, kurie kurtus moksie — pasiduoda į išnaudotojų žabangas.

Po "prakalbų" buvo pareikšta antra dalis programos. Išpildė šokėjai ir šokėjos. Lietuvaitės, apsirengusios lietuvių tautiskais drabužiais, jaunikaiciais porose, šokinėjo lietuviškus šokikus. Žingeidu. Buvo pritraukti šokėjų paveikslai, kuriuos, manoma, isdirbs krutamus.

Buvo ir daugiau programo dalių, apie kurias nesvarbu rašyt.

Gražus Lietuvių Teatro Krutamų Paveiklų Bendrovės darbas, kuris, jei neklusis į juodos spēkos (klerikalų ir vyčių) rankas, ateityje gali duoti derlingus vaisius lietuvių tautai. O, kad toks darbas butų sekminas, reikia ypatingo pritarimo visuomenėje. Bet visuomenės simpatija, pritarimą, paramą ir t. t. galima gauti tik tada, kuomet principu, ant kurio statoma bendrovė, nėra gonokokų.

Baltas Varnas.

RACINE, WIS.

"Sandaros" No. 35-me tilpo žinutė iš Racine su antgalviu: "Lietuvos Laisvės Paskolos Reikalas" ir su parasu "Paskolos Stoties Valdyba ir Darbuotojai." Pats užvardinimas ir brangūs zodžiai toje žinutėje tilpę nežinai tikro dalykų stovio ir kas už tų gražių zodžių slepiasi gali suklaidinti. Tad šiuomi duosiu sandariečiams kelis paaiškinimus tame reikale, kad išvengus apsigavimo, vilugystės. Mes, Racine lietuviai, išskyrus komunistus, 1920 m. dirbome visi bendrad. Parduodami bonus turėjo ne iš visų vietos draugijų sudarytą stotį. Darbo vaisiai buvo milžiniški, nes parduota už 17.000.00 dol. Bonų. Buvo manyta ir toliau bendrą darbą varyti. Bet kur tau! Prasidėjus griežtai agitacijai per klerikalų laikraščius prieš buvusį Lietuvos atstovą gerb. Joną Vileišį, mus kolonijos klerikalų klapčiukai prisiskaitė vienybę ardančios klerikalškos agitacijos. Apreiškė savo budą. Suardė sudarytą bendrą stotį. Išnešė griežtus protestus prieš tuos darbuotojus, kurie buvo daugiausia bonų pardavė. Kada visas procesas buvo atliktas pagal klerikalų nurodymus, sudarė stotį vien tik iš parapijonų, nes jie lietuviais tik tuos skaito, kurie priklauso į parapiją, o kurie ne parapijonai, tai ne lietuviai. Stoties priskyje tos ypatos: šv. Kaz. parapijos sekr. Stoties pirm. J. Staponas; Stotis rašt., mylintis išsigerti Juozas Kesminas ir kitos davatkos, sudaro dabartinę stotį. Negalėdami parapijonams Bonų parduoti, kreipėsi į sandariečius grežiais žodžiais, kad kaip nors prisiviliojus, o paskui girsis: Štai mes, katalikai, kiek Bonų išpirkome! Reiškia, tie klerikalų klapčiukai nori didžiutis mūsų darbus, mūsų parąma. Bet sandariečiai yra susipratę ir nesiduos prigauti.

Praeitais metais mes visi pirkome Bonus, pirkime ir šmet, kuriems tik aplinkybės pavejis.

Mes nenorime kitų darbais didžiutis, taip-pat nenorime, kad mūsų prakilniais darbais didžiutis mus priesai klerikalai. Mes turime savo stotį, palaikomą sandariečių ir visi progresyviai Racine lietuviai, norintieji Bonų pirkti, kreipkitės prie tu ypatų: J. Pilipavičius, 1212 State St. ir M. Kasparaitis, 1204 Bluff Ave. Tiems veikėjams galima pilnai pasitikėti, kad pinigai įduoti nebus vartojami Tautos Fondui, bet bus siunčiami už Bonus.

"Sandaros No. 35 minėta Stoties sakė, kad šmet mokėjo už Bonus 5-tą nuosimtį. Tiesa, kad mokėjo, tik gaila, kad ta Stoties keliolika lietuvių nukriaudė, atimdama kuponus, vieton pasiūsti Lietuvos valstybės reikalams, pasiuntė į klerikalų "Tautos Fondą." Progresyviški laikraščiai davė suprasti lietuviams, kas yra "T. F." Dabar lietuviai daugias pinigų neduoda. Tai štai klerikalai pasistatė sau už tikslą paglemžti Lietuvos Laisvės Paskolos Stoties ir po jų priedanga didinti klerikalšką ištūstėjusią masną.

Antraip sakant, nori su vilugystėmis, kaip ir prievarta mus, laisvai manančius lietuvius, prispirti juos remti. Užėmė visas vietas Misijos centre atsizymėje demoralizantai Amerikoje lietuviškos liaudies. Kas išardė 200 Centralio Komiteto skyrių Amerikoje, kur per vieną dieną įstengė surinkti 200,000 dol.?. Pasi-dėkavojant masažistui Dr. Juliu Bielskui tie 200 C. K. skyrių buvo išardyti. Dabar tas žmogus užima Lietuvos Misijoje pirmininko vietą. Kas atsizymėjo varydamas vienybę ardančias agitacijas prieš J. Vileišį, abelnai prieš visus prakilniuosius veikėjus, kurie tik dirbo laibui motinėlis Lietuvos? Kunigas Kemėšis. Tas žmogus 1918 metais jau viešai skelbė, kad reikalas rengtis į karę prieš tuos lietuvius, kurie laisvai mano. Dabar tas pats Kemėšis užėmė darbą centre prie Lietuvos Finansinės Misijos! Pagalics, kas sėbravo su Gabriu, kad ne pan Mostowski? Ta ypata taip pat yra nariu Lietuvos F. Misijos.

Brangus Lietuvos piliet, gyvenantis Amerikoje! mes tokioms ypatoms negalime patikėti, tad ir neprivalome jų remti. Apsisaugokime nuo jų visų vilugystės, nes jie gali tuos visus surinktus pinigų už Bonus sunaudoti pirkimui ginklų ir žudymui Lietuvoje apsieikškančių laisvai manančių spēkų.

Rugsėjo 10 d. A. L. T. S. 35 kp. narys, gerb. Juozas Glieba, jo moteris ir du sunūs: Stasys ir Antanas išvažiuo į Lietuvą. Juozas Glieba buvo rimtas veikėjas, visuomet patarnaudavo parengimuose Sandaros 35 kuopai ir šmet buvo valdyboje, užimdamas izdo globėjo vietą.

Savo ištikimam viengenciu linkime sveikam laimingai parvykti namo ir pasekmingai pradėti gyvenimą Tėvynėje Lietuvoje.

RUMFORD, ME.

Rumfordo kairepsarniams ar r-r-revoliucionieriams nesisekiant savo nudėvėtos idėjos įvykinti, sumanė vėčiaus prisidėti prie vyčių, nors pirmiaus dergė ir purvais drabstė, o ypač is tikėjimo ir bažnyčios juokas darė, šiomis dienomis karštas r-r-revoliucionierius ir laisvamanis, S. Kiaurakis apsiėdė su p-le M. Levoniute, ėmė šliuba katalikų bažnyčioje su mišiomis ir su visomis dievobaimingomis ceremonijomis. Nebutų nieko įdomaus, bet vis keista, kad pirmiaus spiaudė į tą vandenį, kurį atsigrįžęs ir vėl geria — tai jau jų priprasta. Na, ar bereikia geresnių minkštapročių, kaip

musų tie r-revoliucionieriai. Paimkit tą patį S. K. jaunavedį ir janavedę: ar taip seniai galvas guldė už laisvamanybę, su- tverdami net ir L. L. kp. Neat- siliko ir pana Levoniukė: ge- riausiai atsižymėjo teisme liudy- dama už kunigą Mockų.

Kitas r-revoliucioierius J.B. su mergina eina bažnyčion ir meldžias dievobaimingai, nors pirmuoms buvo šlykštū ir klausy- ti, kokius kalnus vėrtė ant baž- nyčios. Po šimts pipkių su to- kiais laisvamaniais, kurie savo skurą maino kelis kartus, kaip čigonas kumelė. Turbut musų r-revoliucionieriams Dievas dva- sią šentą atsiuntė, kad savo įsi- tikintas idėjas pametę pristojo prie vyčių už feldfėbelius. Ge- ros laimės jusų pasielgime.

Ir daugiau yra tokių didvy- rių, kurie savo galvas išmano ir padalkas. Kitą kartą parašysiu apie jų darbus. Laisvamanis.

Klerikalų Neteisingas Užsipuldinėjimas

Ant buvusio Lietuvos atst. Jono Vileišio ir pažangių Amerikos lietuvių visuomenės.

Pastaraisiais laikais musų klerikalai pradėjo iskrypti iš žmo- niškumo vėžių. Kas-zin todėl musų klerikalai taip umai ir uo- liai pasišventė šmeižto idėjai? Nejaugi jie mano ką tuomi nu- veikti kitingo lietuvių tautai, ar savo klerikaliskam autorite- tui, kuris kasdien vis darosi sil- pnesnis? Atsidavimas šmeiži- mui sau nepakenčiamų ypatų, niekinimas tų žmonių, kuriuos gerbia lietuvių liaudis, negali bu- ti sekmingas, anaipol — yra blėdingas.

Štai senenai viename jezuitų organe "Darbininke," No. 84- tame, tilpo sarkaziškas raštas prieš buvusią Lietuvos Atstovy- bę ir finansų Misiją; po tuo raš- tu pasiraso koks K. J. Ka- dangi tas raštas buvo iš Worces- terio, Mass. lietuvių kolonijai, tad daugelis vietos lietuvių pra- dėjo teirautis, kas toks tas K. J., kuris savo tame rašte net kal- ba vietos lietuvių vardu. Dau- gelis vietos lietuvių spėjo, kad tai darbas kun. Jakajčio, bet aš netikėčiau, kad tas žmogus, kai- po kunigas, užsiimtų tokioms paskaloms. Bet nesvarbu, kas buvo tas K. J., svarbu tas, kad K. J. savo rašte pliauškia nesą- mones, parodo save taip užsė- gusiu prieš buvusią Lietuvos at- stovybę ir finansinę Misiją, kad begėdiškai užsiuola ant buvusio Lietuvos atst. Jono Vileišio, į- tardamas jį, buk tai J. Vileišis nedirbęs Lietuvos labui, vien tik dirbo savo nusmukusios partijos labui, t. y., socialistų sąjungai.

Kiek čia teisybės pasakyta to- kiame K. J. rašte, tai nei su mi- kroskopu patėmyti negalima bu- tų. Jog mums, Amerikos lietu- viams, yra žinomi visi nuveikti gerb. J. Vileišio darbai Tėvynės Lietuvos labui. Prinetimas J. Vileišiui, kad jis buvo darbuoto- jas socialistų partijos labui čia, Amerikoje, yra visai neteisin- gas, tikra melagystė!... Jog vi- siems lietuviams yra žinoma, kad atvykus J. V. į Suv. Valst. Ameriką, kaipo Lietuvos atsto- vui, jam rūpėjo valstybės reika- lai ir darbas, iš ko jam reikėjo raportas išduoti savo šalies val- džiai, tai viena. Antra socialis- tų partijos aktyvis ir organizat- yvis veikimas tik kaip ant siu- lio kabojo, o vėliau, laike pa- skutinio plyšimo socialistų par- tijos, pasiilko socialistų veiki- mas visai negeidžiamas tarpe Amerikos lietuvių. Iš to mato- si, kad J. Vileišis negalėjo veikt- i, ir nemane dirbti socialistų partijos naudai. Jog aišku, jei- gu J. Vileišis būtų veikęs socia- listų partijos naudai čia, Ameri- koje, tai tą partija šiandie netik

kad būtų gyvavus, bet dar būtų sustiprėjęs, būtų žymi Ameri- kos lietuvių gyvenime.

Bet čia kaip tik priešingai y- ra. Buvęs Lietuvos atstovas J. Vileišis buvo atsidavęs Lietuvos Respublikos reikalams, jis buvo tikras valstybinis žmogus, dar- bavosi savo Tėvynės labui. Jog mums yra žinoma, kad J. Vileiš- is jau senas darbuotojas savo tautai, t. y., lietuvių liaudžiai. J. Vileišio darbai nuveikti Tė- vynės labui, kaip Lietuvoje, tap- čia Amerikoje, jau ne į laikraštį reikia rašyti, bet į Lietuvos at- gimimo istorijos lapus, kas be- abejo bus padaryta.

J. Vileišiui atvykus į Ameri- kos S. V., prisiėjo praskinti tak- kas Lietuvos Respublikos reika- lų perstatymui Amerikos vald- džiai; J. Vileišio rūpesčiu Ame- rikos valdžia tapo supažindinta su Lietuvos Respublikos reika- lais. J. Vileišio pasidarbavimu tapo išgautas Lietuvos pripaži- nimas de jure iš Amerikos piet- nių valstybių. Kiekvienas susi- pratęs lietuvis žino visus dar- bus, nuveiktus Lietuvos labui buvusio atstovo J. Vileišio, Jei- gu mes, Amerikos lietuviai, bu- tume su atsidavimu visi ant tiek pasišventę Lietuvos labui, kaip J. Vileišis, tai būtų dar daugiau padaryta gero Lietuvai varde Amerikos lietuvių.

Atvykimas J. Vileišio į Ameri- ką ir klerikalų atsinešimas lin- kui Lietuvos atstovo.

Kada buvsi Lietuvos atst. J. Vileišis atvyko į Ameriką, tai musų klerikalai gerai žinojo, kad J. Vileišis yra valstybinis žmogus, kurs, matydamas kleri- kaių nedorią politiką, varomą tarpe Amerikos lietuvių, nekis- tą daryti. Todėl musų klerika- lai sumanė kaip nors to išvengti. Klerikalų nuomonė buvo pa- traukti atstovą Joną Vileišį į savo pusę, ir tuomi priversti jį būti nuolaidum klerikaliesiems apetitams bei jų nel- emtai politikai.

Musų klerikalai (kunigėliai) sutiko J. V. labai entuziastiškai, su tam tikru politišku mandagu- mu ir tuomi manė patraukti at- stovą J. V. į pastatytas klerika- liškas žabangas, ir paskui tam- pyti atstovą po klebonijų korido- rius. Atvykusį atsovą klerika- lai apsupo, tarsi tamsus debesys, bet apsiriko musų "dukauni asa- bos". Mat, J. Vileišis, kaipo val- stybinis žmogus, tą gudrią kleri- kaly politiką greit suprato, ne- sileido bile kokiai žioplių šaikai apmauti ir partijos naudai ber- nauti ir leisti save kunigams už- nosies vedžioti. J. Vileišis pa- reiškė, kad jis atvyko į Ameri- ką ne partijos naudai dirbti, bet Lietuvos Respublikos naudai.

Toks J. V. pareiškimas kleri- kalams nepatiko, nes jie gerai ži- nojo, kad Amerikos lietuvių vi- suomenė eis su Lietuvos atsto- vybe ir finansine Misija ir tik per- tą įstaigą siųs savo aukas Lie- tuvos nepriklausomybės reika- lams, ar tai šelpimo reikalams surinkti pinigai bus siunčiami per atstovybę, iš ko klerikalai jau pasipinigauti į Tautos Fon- dą, savo klerikaliskai politikai ir klerikalų partijos reikalams. Jau negalės pasipinigauti į T. Fonda, savo klerikaliskai politi- kai ir klerikelų partijos reika- lams.

Klerikalai, matydami tokią si- tuaciją lietuvių visuomenėje ir Lietuvos atstovybės nusistaty- mą veikti bepartvyiai su visa lie- tuvių išeivija Amerikoje, neži- nojo nei ką bedaryti, kad pasi- pelnisi į Tautos Fonda, į kurią taip jie gausiai iš žmonių gauda- vo kapitalo, agituodami, kad tai Lietuvos reikalams jie renka au- kas. Vis-gi, nos ne-su noru, bet didžiama jų, yeričiam lietuvių visuomenės, pradėjo darbuotis, su atstovybę. Bet neilgai jie dirbo sutartinai, tik tol, kol jie gavo kriukelį prisikabinti (nors

tai neteisingu budu), tuč tuo- jaus jau pradėjo priešingą akci- ją prieš Lietuvos atstovybę ir fi- nansinę Misiją, susidedančią iš kun. Jono Žilio ir majoro J. Za- deikio.

(Pabaiga bus).

ATSILIEPKITE.

Žemiaus paduodama sąrašą y- patų, kuriems svarbūs laiškai buvo pasiūsti, bet matyt iš prie- zasties klaidingo antrašo laiškai likos sugražinti. Todėl tie žmo- nės, arba kas apie juos žino, pra- šoma tuojaus atsiliiepti, teisin- gą jų antrašą paduodant.

Buvo pasiūstas čekis už nu- osimčius Poseph Paulius, 5369 Selley Ave., Chicago, Ill., bet laišką su čekiu sugrįžo.

Čekis siūstas Kazuii Valins- kui, 541 So. Paca St., Baltimore, Md., sugrįžo.

Čekis siūstas Jurgiui Klimui, 151 Ludlow St., Stamford, Conn., sugrįžo.

Liudymas už aukas, siūstas B. Bradulskiui, 1231 Camanche Ave., Clinton, Iowa, sugrįžo.

E. Kaminskas, iš Johnson Ci- ty, pasiuntė kuponą, aukuoda- mas valstybės reikalams, bet nenurodė savo antrašą, todėl ne- galima jam pakvitavimą pasiūs- ti.

Atėjo trys laiškai iš Lietuvos, adresuoti "The Great Zelvettes, (for S. S.) care of Lithuanian Representative." Nežinia kam tas laišką priklauso.

Prašoma atsiliiepti ir savo lai- kus atsiimti.

Representative of Lithuania, 370 Seventh Ave., New York City.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJE PRANEŠIMAS.

Mėnesinė aukų apykskaita, 1921 m., Rugsiučio mėnuo.

1. Valstybės Reikalams:
a) Valstybės Išdui.
Pernašta iš liepos mėn. \$406.42
Pittsburgh, Pa., auka Teo- doro Narbuto Kliubo per J. Wentzą 500.00
New York, N. Y., nuošim- čių už rugpj. mėn. (Baltic States Bank) . . . 1.02

Viso 907.44

Išlaidos:
Ismainymas čekių (Baltic States Bank) 10

Balansas izde rugs. 1 d. \$907.34

b) Vilniaus Atvadavimui.
Pernašta iš liepos mėn. \$191.25

c) Kariuomenės Sanitarijai.
Pernašta iš liepos mėn. . . 4.23
Forest City, Pa., už kny- gutes "Su Lietuva ar prie Lenkijos," per Baliuną 17.00

Milwaukee, Wis., auka L. R. K. 12 skyriaus, per J. Breižį 125.00

Šv. Jurgio Kar. Dr-jos auka per J. Boreišį 5.00

Viso 151.23

11. Lietuvos Raudonajam Kryžiui.

New Britain, Conn., Su- rinktos aukos Liet. Neprik. Šal. A. L. T. Sand. ir Varpo Dailės Dr-jos su- sivažiavime, per P. Kubi- lių 127.40

South Chicago, Ill., auka Kareivių Draugijos 5-tos kuopos 25.00

Cleveland, Ohio., auka Ant. Jakačio 10.00

West Pullman, Ill., Liet. Gy- nimo Komisija ir Tėvy- nės Mylėtojų Dr-ja . . . 48.87

Thompsonville, Conn., auka Visuotino Liet. Pašelpo Komiteto 50.00

Viso \$261.27

III. Lietuvos Gynimo Kom.

Pernašta iš liepos mėn. . 116.00
Rochester, N. Y., aukos, surinktos per vestuves S. Butrimavičiaus ir O. Peredniukės 16.50

Amsterdam, N. Y., surinkta L. L. Paskolos Stoties išsivažiavime 66.90

Viso 199.40

IV. Lietuvos Šaulių Sąjungai.

So. Chicago, Ill., auka Karei- vių Dr-jos 5 kp. 25.00

Paterson, N. J., už "Tri- mitą" per Spranaitį . . . 1.40

Forest City, Pa., auka Liet. Neprik. Šalin. Sąjung. 51 skyrius 82.00

Brooklyn, N. Y., aukos, su- rinktos per "Vienybę" 115.25

Providence, R. I., už par- duotas knyges "Trimi- to" per V. Bankauską . . 2.75

Thompsonville, Conn., aukos Visuotino Liet. Pašelpo Komiteto 50.00

Elizabeth, N. J., aukos Lie- tuvos Laisvės Išgavimo Komiteto 18.75

Pernašta iš liepos mėn . . 3.15

Viso \$298.30

Bendrai aukų suplaukė rug- pūčio mėn \$2,008.79

Šios visos aukos jau yra pa- siūstos Lietuvon.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje. Washington, D. C., Rugs. 13 d., 1921 m.

BIZNIERIAMS GERIAUSIOS PASEKMĖS GARSINTIS "SANDAROJE."

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Euro- piškių ir visokių lietuviškių šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėnėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėji- mo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir vi- sokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir ge- riausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT,

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Tik Iki Spalio 1-mos.

Ilgai lauktos "KANKLĖS" vėl pradeda kankliuoti. Ši metų komp. MIKAS PETRAUSKAS leidžia netik šitų me- tų "kankles", bet ir visų keturių praėitų metų bus naujai peržiūrėtos ir viena knyga-sašiuviniu išleista. Dabar jų kaina 3 dol., o kaip tik apleis spaudą (iki Spalio 1-mai, dienai) bus "Kanklių" kaina 6 dol. "Sandara" priima pre- numeratą. Siųsk tuojaus TRIS dol. io antrašu:

"SANDARA,"

327 E Street, So. Boston, Mass.

"LIETUVOS UKININKAS"

Šią sąvaitę "Sandaros" Adminstracija gavo pluoštą laik- raščių iš Kauno, kaip va:

"LIETUVOS UKININKO" vėliausius numerius.

Šiuose numeriuose randasi labai daug svarbių žinių, kaip apie Steigiamąjį Seimą, taip ir apie visą Lietuvos pa- dėtį. Patartina kiekvienam sandariečiui įsigyti šiuos nu- merius. Parsiduoda po 10c. vienas, kas padengia pašto lėšas. Taigi patartina sandariečiams užsirašyti "Lietu- vos Ukininką", metams tik \$2.00, pinigus galite siųsti se- kančių antrašu:

"SANDARA,"

327 E Street, So. Boston, Mass.

Laiškai Lietuvon

Kam rašyti laiškus Lietuvon ant prasto popie- ro, kadangi "Sandaros" Administracijoje galima gauti puikių laiškamų popierių su gražiomis kviet- komis ir puikiausiomis eilėmis, kurias dabar at- spausdinome. Kaip va:

LINKIU JUMI LAISVOS LIETUVOS; Į TE TYNE; MUSŲ VILNIUS; PASVEIKINIMAS (Lietuva Tėvynė Musų); ATMINIMAS LIETU- VOS; SKUBĖKI LAIŠKELI; PAS GIMINES; PAS TĖVUS; PAS BROLĖ.

Visi laiškai su naujausiomis eilėmis parsiduo- da po 5c., 12 už 50c. Daug imant duodame nuošimtį.

"SANDARA,"

327 E Street, So. Boston, Mass.

TIESI KELIONE LIETUVON

Nekliudant Lenkų Koridoriaus.

Laivakortės į Piliavą pas Karaliaučių \$135.00
Į Klaipėdą per Hamburgą \$107.20, o į Liepoją \$145.00
Keturi laivai išplaukia kas savaitę. War tax \$5.00. Bagazai eina sykiu dovanai. Pasai \$10.00. Pinigai siunčiami per bankas ir telegramu žemiausiu kursu.

Keleiviai pasitinkami ant dyptų, aprūpinami jų bagazai ir ap- mokėjimas "Income Tax", gera nakvynė ir palydėjimas ant laivų. Rašdami pridėkite 2 centų stampa.

P. MIKOLAINIO AGENTURA,

53 Hudson Avenue, Brooklyn, New York.

VISUOMENEI SVARBU!

Visi reikalaukite "VANAGO" No. 12, kuriame rasite iš korto dokumentus, aiškiai parodančius, kur J. S. Vasi- liauskas padėjo Susivienijimo L. R. K. A. 40,000 dolerių.

O kituose "VANAGO" N. N. rasite dar žingeidesnių dalykų!

"VANAGO" kaina 2 dol. metams, 1 dol. pusei metų ir 15c. N. Reikia užsimokėti iškalno. Gausi "VANAGĄ" po du kartu į mėnesį. Rašyk:

"VANAGAS,"

R. F. D. 24, Box 109, So. Akron, Ohio.

ATLAS CLOTHING CORPORATION

Didžiausia ir garsiausia išdirbtė visokios rūšies ru- bų Naujoj Anglijoj. Musų išdirbimas yra kuogeriausias ir prekės visiems prieinamos. Norėdami siutu, spring - o- verkotų, arba reinkotų, kreipkitės pas mus, o busite už- ganėdinti. Musų ofisai ir dirbtuvė yra ant

343 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

(2-ros ir 3-čios lubos).

BIZNIERIAMS GERIAUSIOS PASEKMĖS GARSINANTIES "SANDAROJE".

F. KLEIN L. HOFFMAN

Lietuviška Krautuė

BUFFALO FURNITURE STORE
Furniture Repaired and Postering
579 Grand Ave., Tel. Lib. 8515
Home address: 23 Chadem St. NEW HAVEN, CONN.

Dickinson 3895 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
" 1 " 3 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Tel. S. B. 2488

DR. J.C. LANDZIUS - SEYMOUR

LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston, Mass

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikabėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytai iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Dr. Tessmer

DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršui "Iver Johnson" kautuvės
Patyres dentistas, prieina- mos kainos. Atdara subatoms po pietų. Nedeliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akiu Specialistas.
399a Broadway, Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Vietos žinios.

PROGRESYVIŲ DRAUGIŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

Rugsėjo 18 d. Lietuvos Piliėčių Sąjungos 1-mo skyriaus So. Bostone likos suauktas N. Anglijos progresyvių draugijų susivažiavimas, kad aptarti bent kuriuos svarbiausius politiškus klausimus.

Susivažiavimas atsilankė atstovai nuo 9-nių dr-jų ir kuopų, kaip vietinių, taip ir iš apielinkės.

Susivažiavimas puikiai nusisekė, nes pas visus atstovus buvo rimtumas ir nuodugnus svarstymas Am. Liet. Progr. visuomenės reikalų. Paduotame dienotvarkyje buvo keičtas klausimų, kuriuos reikėjo kiek plačiau apsvarstyti, bet galop jie liko išristi rimtai ir visiems prieinamai. Tarp kit-ko svarbiausieji nutarimai yra sekantys:

Išnešta rezoliucija Vilniaus ir kaippėdos klausime, kad minėtos Lietuvos dalys koveikliausiai būtų priskirtos prie Lietuvos.

Išnešta rezoliucija zemės reformų klausime Lietuvoje, reikalaujanti, kad dvarų ir kunigų žemės koveikliausiai būtų atimtos be jokių atlyginimų, ir kad bežemiams būtų išdalintos be jokio atlyginimo.

Išnešta rezoliucija, reikalaujanti, kad Lietuvoje Baznyčia nuo Valstybės ir mokykla nuo Baznyčios būtų atskirtos taip, kaip kad Amerikoje arba kitose demokratiškose šalyse yra.

Užgirta Lietuvos Šauliai, ir jų darbuotė link Lietuvos Laisvės.

Plačiai apkalbėjus, atrasta reikalas suaukti lietuvių progresyvės visuomenės Amerikoje susivažiavimas, padaryta keletas nutarimų, kurių susivažiavimas turės prisilaikyti, kad susivažiavimo bent kuri partija nepanaudotų saviems tikslams, ir kad tokiu būdu išvengus skilimą ir kitus panašius nesupratimus. Vieta susivažiavimui užgirta Bostonas, viduryje sausio, 1922 m.

Nutarta reikalauti visų visuomeninių fondų, o ypač Tautos Fondo, kad koveikliausiai išduotų atskaitas iš surinktų aukų Lietuvos reikalams.

Nutarta greitoje ateityje suorganizuoti Naujosios Anglijos draugijų sąryšį. Gi kiti svarbesni dalykai, del stokos laiko, likos palikti apkalbėti sekantiems susivažiavimui.

Abelnai žvelgiant į šį susivažiavimą, reikia jis paskaityti labai daug reiškančių lietuvių politikoje ir galima pilnai sakyti, kad šis susivažiavimas labai daug prisidės prie ištaisymo daug politišku klaidų, kurios kada yra buvę tarpe amerikiečių lietuvių. "Sandaros" Rep.

PRANESIMAS

Naujos Anglijos Sandariečiams. Gerbiamieji! Šiuomi pranešu, kad A. L. T. Sandaros, N. A. Apskričio metinis susivažiavimas bus nečioje, rugsėjo "Aušrelės" kambaryje, 83 Green St., Worcester, Mass. Pradžia 10 val. diene.

Šisai metinis Apskričio susivažiavimas bus labai svarbus, nes jame turėsime išristi daug svarbių politišku klausimų.

Turėsime apkalbėti, ar yra reikalas šaukti progresyvės visuomenės Seimą. Taipgi turėsime apkalbėti ir padaryti gerų įnesimų mūsų organizacijos bušančiam Seimui.

Žodžiu sakant, turėsime apkalbėti labai daug svarbių klausimų.

Tad visos kuopos pasistengkite prisijusti kuodaugiausia atstovų ir paduokite gerų sumanymų žieminio sezono veikimui. Priegtam, kuopų valdybos nepa-

mirškite, kad šis susivažiavimas bus metinis, ant kurio visos apskričio kuopos turėsime išuotu raštiškai metinius raportus: kiek kp. turėjo kokių parengimų, kiek, kur, kam, yra teikus finansinę ar moralę paramą, kiek turėjo narių pradžioje metų ir kiek turi dabar. Žodžiu sakant, kuopos raštininkai turi priduoti pilnus metinius raportus iš viso jų veikimo taip, kad apskritys pilnai žinotų visų kuopų stovį.

Tad pilnai pasitikėdamas, kau kuopų valdybos pilnai išpildys mano pranešimą, ir laukdamas visų į apskričio susivažiavimą, pasilieku,

Su gilia pagarba,
KAZYS SIDABRAS,

Apskr. rašt.

LIETUVAITĖS SAUZUDYSTĖ.

Bostoniečiams gerai žinoma D. Mileikiutė, kuri trys metai atgal įstojo į amerikų teatrališką kompaniją ir paskutiniiais laikais lošė Washingtono teatre, rugsėjo 15 d., del nežinomos priežasties pasikesino padaryti sauzudystę. Apie tai gavo žinę jos motina, gyvenanti 108 Silver St., So. Boston, Mass.

Mileikių šeimyna yra karsti kataikiai, ir jos likusi sesuo, L. Mileikiutė So. Boston'e dalyvauja bažnytinio sklepo veikime. Jeigu p-lė Mileikiutė turėjo sceniškus gabumus, tai ar gi jai nebuvo vietos veikti lietuvių scenoje So. Boston'e. Ar tik čia nebus kaltas religijinis fanatizmas? (Girdime, kad tai nelaimingai merginai buvo uždrausta dalyvauti "Gabijoje", užtai, kad "Gabija" nėra kunigų globoje. Red.). Rep.

DIDELIS SUJUDIMAS.

Rugsėjo 18 So. Bostone buvo labai nepaprastas lietuvių sujuomas. Jau apie 12 val. dieną prie Baltic States Finance Corp. ofiso visa Broadway buvo nutventyta lietuviams, suvažiavimais iš visos Amerikos, kurie per minėtą agenturą laivu "Kroonland" iš So. Bostono išvažiavo Lietuvon.

Tai turbūt pirma lietuviška agentura, kuri tiek daug sutraukė tėvynainių, ir iš Bostono išleido Tėvynėn.

Apie 7 val. vakare visi keliauninkai susirinko ant Commonwealth Pier dokų, taipgi susirinko ir daug So. Bostono lietuvių, kaipo palydovų, kad išleisti savo brolius ir sesutes Tėvynėn laisvon. Visiems keliauninkams suėjus laivan, apie 9-tą val. vakare didžiulis "Kroonland" susijudino, vandenio kalnai išsivertė šalyse ir laivas pradėjo tolytis nuo Bostono pakrantės.

Ant laivo esanti ir likusi ant kranto paskutinį kartą atsisveikino vieni su kitais ir kaip bematant laivas atsitolino ir likusieji ramiai šnekučiuodami, palydėję savo brolius, išsiskirstė kas sau namo. Rep.

IŠ SANDARIEČIŲ SUSIRINKIMO.

Rugsėjo 14 d. vietinė A. L. T. Sandaros 7 kp. laikė mėnesinį susirinkimą. Šiame susirinkime likoši nominuota Sandaros

PIRMAS PUKUS BALIUS!

RENGIA A. L. T. SANDAROS 22 KUOPA.
Subatoj, Spalio-Oct. 1 d., 1921
FORESTERS HALL,
PETTEE ST., NEWTON UPPER FALLS, MASS.
PRADŽIA 7:30 VAL. VAKARE.

GERBIAMIEJI:—

Jau visi gerai žinote, kad Newtono Sandariečiai visados surengia puikius šokius, tad ir šį kartą bus surengta viskas koveikliausiai. Tad kviečiame virus, kaip vietinius, taip ir iš apielinkės atsilankyti ant šių šokių, užtikriname, kad linksmai laiką praleisite.

C. V. sekantiems metams, išrinkti atstovai į Apskričio susivažiavimą, rugs. 25 d., Worcester, Mass. Taipgi iš komisijų paaiškėjo, kad yra rengiama visa eilė įvairių parengimų šią žiemą. Kaip pasirodo, tai Bostono sandariečiai sujudo prie didelio veikimo. Rep.

GABIJEČIAI SUJUDO.

Gabijiečiai jau pradėjo rengtis prie perstatymo veikal "Sugrižo." Rugsėjo 16 d. buvo dainų repetitijos, o rugsėjo 20 veikalo repeticija. Viskas eina pasekmingai ir galima tikėtis, kad veikalas bus gerai suloštas.

PRANESIMAS.

Keletas metų atgal So. Bostone buvo renkamos aukos apsigynimo Fondan nuo valkatų. Iki šiam laikui buvo pas mane užsilikę pinigų \$15.00.

Tad šiuomi pranešu visuomenei, kad už tuos pinigus šiomis dienomis pasiūčiau Kaunan 1,500 auksinų Vilniaus atvadavimui komitetui.

Adomas S. Komičius.

SVARBUS PRANESIMAS.

So. Bostono Rateliečiai atidaro šokių mokyklą Sandaros kambaryje, po No. 327 E St., kampas Broadway, So. Boston, Mass. Todėl, vaikinai ir merginos, norintieji mokytis šokti, atsilankykite į minėtą vietą, o užtikrinam, kad greitai laiku išmoksitė šokti, nes turim gerus mokytojus, kurie mokys vėliausios mados šokių.

Mokykla prasidės Rugsėjo (Sept.) 28 d., seredos vakare, 7:30 val. ir trauksis per žiemą kožną seredos vakarą. Todėl mylintieji mokytis šokti, nepamirškite atsilankyti.

Šokių Mokyklos Komisija.

Penkių metų "Kanklės" pertaisytoje formoje jau atspausdintos ir paduotos apdaryti.

PIGI FARMA

Randasi viena mylia nuo Haverhill, Mass., didelis lietuvių apgyventas miestas. Turi bu. parduota šią savaitę iš priežasties, kad savininkas išvažiuoja į Californiją pradžioje lapkričio. Yra 99 akernų žemės, apie 50 akernų dirbamos, 5 akrai stambaus miško ir 24 akrai ganymklos; upė teka per vidurį žemės; didelis sodas; 12 kambarių stuba; didelė pastogė, kutė, vntimnkai; visoki įrankiai del apdirbimo žemės; 10 karvių, 2 veršiai, 2 arkliai, 1 didelė kiaulė, kelios vištos ir visokios daržovės; daug šieno. Žodžiu sakant viskas, kas tikta yra reikalinga ant fermos. Del pragyvenimo daro didelį biznį parduvinėjimu pieno, taipgi visos, milžtuvės ir visi prietaisai eina sykiu su pardavimu. Prekė \$9,800, o išlygos labai lengvos. Kreipkitės:

LITHUANIAN AGENCY
A. Ivaškevičiaus Ofisas,
361 Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 605 ir 1337.

LAIKAKORTES ATPIGO

Iš New Yorko iki Antverp \$100
" " iki Rotterdam \$100
" " iki Hamburg \$100
" " iki Pilliavos \$110
" " iki Liepojaus \$120

Sekantis laivas su kitu skaitlingu buriu lietuvių išplauks Spalio 4 d. Kurie norite turėti gerą ir linksmą kelionę tuoj kreipkitės:

BALTIC STATES FINANCE CO.
357 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

Muzikos mokslas prasidėjo. Jaunesnieji, ypač, turi prasilavin-ti muzikoj; nedaugelio geidžianti — tegul nors gaidas išmokyti. Kas daugiau nori pažinti muzikos meną, tam yra šie mokslai: dainavimas, teorija kompozicijos, chorvedystė, pianas, smuika ir kiti instrumentai.

10 lenkejų dainavimo 15 dol.
10 lenkejų chorvedystės ar teorijos kompozicijos .. 15 dol.
10 lenkejų ant bilė instrumento 13 dol.

Ad.: 769 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
MIKAS PETRAUSKAS, Vedėjas.

Didelis Koncertas!

RENGIA "BIRUTĖS KANKLIŲ" CHORAS
Subatoj Rugsėjo 24 d. 1921 m.

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,
Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Pradžia 8 valandą vakare.

Gerbiamieji! Šis koncertas bus vienu iš puikiausių, nes jame dalyvaus geriausi lietuvių dainininkai: Andrijewski, ten. ir B. K. C., po vadovyste E. J. Sugar; A. B. Arlauskas iš Brooklyn, N. Y., kuris savo stipru tenoro balsu žavės susirinkusią publiką; garsi dainininkė M. Jablonskaitė iš Worcester, Mass.; taipgi garsi smuikininkė, kuri griežia vienoje iš didžiausių Bostono operų. Taipgi bus, kvartetu, duetų ir t. t.

Atsilankykite visi ir visos, nes busite pilnai užgančinti.
Kviečia visus KOMITETAS.

PRANEŠIMAS

LAWRENCE IR NORWOOD'O LIETUVIAMS.

Šiuomi pranešu, kad savo krautuve, buvusią po antrašu: So. Norwood Jeweler, 1100 Wash St., Norwood, Mass. perkėliau į Lawrence, Mass. po antrašu:

J. PAŠAKARNIS,
124 1/2 Lawrence St., Lawrence, Mass.

Tad kviečia Lawrence ir apielinkės lietuviams atsilankyti į mano krautuve, kur gausite gerą ir teisingą patarnavimą.

Užlaikau laikrodžius, laikrodėlius, žiedus ir įvairius, naujausios mados auksinius ir paukuotus paušalus.

Taipgi sutaisau laikrodžius, žiedus ir visokius tos rūšies daiktus. Savo darbą gvarantuojau.

BIZNIERIAMS GERIAUSIOS PASEKMES GARSINTIS "SANDAROJE."

REIKALAVIMAS.

Reikalingi vyrai prie karpetų išdirbystės, kurie esate patyrę tą darbą, malonėkite atsilaukti: P. ORCHANIAN & SON CO., 37 Dover St., Boston, Mass.

Gintaras Ir Jo Vertė.

Daugelis lietuvių nėra susipažinę ir nežino, kas tai yra Gintaras. Gintaras yra tam tikra medega, suplauta Baltijos jurių, kuri savo maloniu blizgėjimu ir gražumu daug pralenkia auksą. Gintariniai koroliai ne tai, kad puošia moterų ir merginų veidą, bet sykiu ir apsaugo nuo daugelio ligų, kurios greitai kimba prie viso kūno. Kaip tai: geltligė, šaltis ir kitoki šlakai arba spuogai. Taigi patarčia kiekvienai merginai arba moterei dėvėti gintarinius korolius. Dapliaukiu tiesiog iš Lietuvos daugybę gintarinių Korolių, nemokėdamas jokio maito, galėsiu pardavinėti visai nebrangiai.

P. VALUKONIS, (39)
375 Broadway, S. Boston, Mass.

P. BUTKEVIČIUS,
301 E St., So. Boston, Mass.

NOTARAS

(Rejentas)
JONAS D. SEKYS,
101 Oak St., Lawrence, Mass.

Koki tik legališki popieriai ar dokumentai reikia padaryti ar užtvirtinti, tai čia tas viskas droma su geriausiu optomtristui. mu ir už prieinamą kainą, kaip tai: visoki liudymai, daviernas-tys, pirkimo bylos, vekseliai, pasai ir t. t.

Išgaminuoju Akis Pritaikau Akinius

Galvos skaudėjimas ir kitoki negeistini apsirėikimai kuno tankiai paeina nuo nuvargusių akių.

Duok savo akis išgaminuoti patyrusiam optomtristui. Vienintėlis lietuvis optomtrās (akių specialistas) Naujoje Anglijoje.

J. L. PAŠAKARNIS O. D.
Ofisas ir Gyvenimas:
377a Broadway, cor. E Street,
SO. BOSTON, MASS.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Zinomas senas biznieriūs
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuviams kreip-tis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavi-mą.

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška VALGYKLA So. Bostone. Švariai viskas užlaikoma. Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi ateik, o persitikirnsi.

K. BLINSTRUBAS, Prop.
304 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

TIKĖK KAD

Kiekvienas doleris išmokėtas random dingsta ant visados.

Čia paduodame skaitlingę kiek pinigų išmokama rendoms priskaitant 8 nuoš. pusmečiais. Tik pamislykite:

Rend. per mėn.	per 10 metų	per 15 metų	per 25 metus
Po \$15	\$2,418	\$4,281	\$10,310
" 18	2,901	5,138	12,372
" 20	3,224	5,709	13,747
" 25	4,030	7,136	17,183
" 30	4,836	8,563	20,620
" 40	6,448	11,418	27,494

Tai matote, kokį pelną namų savininkai padaro. Kodelgi pačiam netaupyti? Pirk namą tuojau, tuomet nustos mokėjęs rendą kitam. Nelauk nei vienos dienos. Ateik pas mus, o mes tamstai surasime tinkamą namą ir lengviom išlygom. Namų turime visokių ir visur: Bostone ir apielinkėje, taipgi ir ukų.

LITHUANIAN HOME BUILDERS CO., Inc.
REAL ESTATE
366 BROADWAY, Room 1, SO. BOSTON, MASS.
Tel. South Boston 1878-J.

Puiki Lietuviška UŽEIGA

pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ
300 Broadway, S. Boston Mass.